

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Finanční hospodaření konkrétního města - Strašice

Financial management of the specific town - Strašice

Michaela Pechová

Plzeň 2015

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta ekonomická
Akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Michaela PECHOVÁ**
Osobní číslo: **K11B0412P**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika a management**
Název tématu: **Finanční hospodaření konkrétního města - Strašice**
Zadávající katedra: **Katedra financí a účetnictví**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Charakterizujte postavení obcí v soustavě územní samosprávy.
2. Charakterizujte specifika hodnocení finanční a ekonomické situace územně samosprávných celků-obcí.
3. Představte vybranou obec.
4. Analyzujte ekonomickou a finanční situaci vybrané obce.
5. Proveďte zhodnocení současné ekonomické situace obce, případně navrhněte opatření ke zlepšení stávající situace.

Rozsah grafických prací: **neuveden**
Rozsah pracovní zprávy: **40 - 60 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

- **KRAFTOVÁ, Ivana.** *Finanční analýza municipální firmy.* Vyd. 1. **Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-717-9778-2**
- **KISLINGEROVÁ, Eva; HNILICA, Jiří.** *Finanční analýza - krok za krokem.* 2. vyd. **Praha: C.H. Beck, 2008. ISBN 978-80-7179-713-5**
- **PEKOVÁ, Jitka.** *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR.* Vyd. 1. **Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-807-3576-141**

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Karel Karlovec**
Katedra financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **25. října 2013**
Termín odevzdání bakalářské práce: **25. dubna 2014**

Doc. Dr. Ing. Miroslav Plevný
děkan

Prof. Ing. Lilia Dvořáková, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 25. října 2013

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Finanční hospodaření konkrétního města - Strašice“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni, dne

.....

Podpis autora

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych tímto poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce, panu Ing. Karlu Karlovcovi, za odborné vedení, věcné rady a připomínky poskytované při zpracování bakalářské práce.

Současně bych chtěla poděkovat starostovi obce, panu Jiřímu Hahnerovi, za možnost zpracovat svoji bakalářskou práci v obci Strašice a tajemníkovi, panu Mgr. Tomáši Svobodovi, za upřesnění detailů, které nejsou veřejně přístupné.

OBSAH

Úvod.....	7
1 Územní samospráva.....	8
1.1 Charakteristika územní samosprávy	8
1.2 Vznik územní samosprávy	9
1.3 Fungování územní samosprávy.....	9
1.4 Funkce územní samosprávy	10
2 Obec jako základní článek územní samosprávy	11
2.1 Charakteristika obce	11
2.2 Majetek obce	11
2.3 Druhy obcí.....	12
2.4 Orgány obce	12
2.4.1 Zastupitelstvo obce	12
2.4.2 Rada obce.....	12
2.4.3 Starosta.....	13
2.4.4 Obecní úřad	13
3 Hospodaření obce	15
3.1 Rozpočet obce	17
3.2 Příjmy obce	18
3.2.1 Nenávratné příjmy	18
3.2.2 Návrtné příjmy	21
3.3 Výdaje obce.....	21
3.4 Financování	22
4 Představení obce Strašice	23
4.1 Historie Strašic	25
4.2 Novodobá historie a rozvoj obce.....	25

4.3	Vedoucí orgány a správní rozložení obce	27
4.4	Vývoj počtu obyvatel	28
5	Analýza hospodaření obce Strašice	29
5.1	Analýza rozpočtů obce	29
5.2	Analýza příjmů obce	35
5.2.1	Daňové příjmy	36
5.2.2	Nedaňové příjmy.....	42
5.3	Analýza výdajů obce	48
5.4	Financování obce	52
5.5	Zadluženost obce.....	54
6	Zhodnocení současné ekonomické situace obce	58
6.1	Navržená opatření na zlepšení finanční situace obce.....	60
	Závěr	63
	Seznam tabulek	64
	Seznam obrázků.....	65
	Seznam použitých zkratk	66
	Seznam použité literatury	67
	Seznam příloh	71

ÚVOD

Bakalářská práce si klade za cíl rozebrat problematiku finančního hospodaření obce Strašice za vybrané čtyřleté období včetně podrobné analýzy jednotlivých let. Na základně získaných informací zhodnotit finanční a ekonomickou situaci obce a následně navrhnout doporučení, která by vedla ke zlepšení stávající situace obce.

Bakalářská práce je rozdělena do šesti ucelených kapitol. První tři kapitoly se zabývají teoretickou částí, která je především vypracována na základě prostudování odborné literatury a příslušných zákonů či vyhlášek. V těchto kapitolách je charakterizována územní samospráva, tedy obce, způsob jejího vzniku, fungování a jednotlivé funkce. Dále je zde popsána charakteristika obce jako základního článku územní samosprávy, včetně jednotlivých druhů obcí, majetku a orgánů. Poslední kapitola teoreticky pojednává o hospodaření obce, tedy o rozpočtu a o jednotlivých příjmech a výdajích.

Na teoretickou část navazuje část praktická, která obsahuje také tři kapitoly. Úvodem je stručně představena obec Strašice, její historie a organizace. Dále následuje hlavní a stěžejní část bakalářské práce, finanční a ekonomická analýza obce. Nejprve je vysvětlen vývoj schváleného, upraveného a skutečného rozpočtu obce Strašice. Následuje analýza příjmové a výdajové stránky rozpočtu, která vychází ze skutečného plnění rozpočtu ke konci příslušného roku. Poté je rozebráno financování obce včetně zadluženosti obce pomocí příslušných ukazatelů, jako je ukazatel dluhové služby, ukazatel zadluženosti na 1 obyvatele, podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům a celková likvidita obce.

V poslední kapitole práce je popsáno celkové zhodnocení hospodaření obce Strašice za roky 2010 až 2013 s příslušnými návrhy na možná zlepšení.

1 ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA

1.1 CHARAKTERISTIKA ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY

Samospráva je základní institut pro správu, řízení a rozvoj společenství občanů, žijících ve vymezeném území, která umožňují nestátním subjektům spravovat některé záležitosti samostatně v souladu se zákony. Je nedílnou součástí veřejné správy společnosti. Rozsah a poměr podílení se samosprávy vůči státní správě na správě věcí veřejných určuje stupeň demokratizace společnosti. [1]

Územní samosprávou rozumíme právo občanů spravovat určité území, zpravidla menší než je stát, na základě působnosti stanovené ústavou a příslušnými zákony. Česká republika je členěna na dvě skupiny územních samosprávních celků, obce a kraje. Zvláštní pozici zaujímá Praha, která je obcí, krajem i hlavním městem. [1], [2]

Základním mezinárodně uznávaným dokumentem, který upravuje postavení územních samosprávních celků v Evropě, je **Evropská charta** místní samosprávy, jež byla přijata členskými státy Rady Evropy 15.10.1985 ve Štrasburku. Česká republika tento dokument ratifikovala¹ až v roce 1998, přičemž v platnost vstoupila začátkem následujícího roku. Členské státy nemusí respektovat všechna ustanovení, která charta přináší, nicméně ta která respektovat nebudou, musí konkrétně vymežit. [3]

Ustanovení Evropské charty zdůrazňuje zejména princip demokracie a decentralizace moci. Dovoluje občanům, aby se podíleli na řízení veřejných záležitostí formou členství v zastupitelstvech nebo v jiných orgánech. Na podporu svého hospodaření využívají obce různé zdroje financování, např. výběr místních daní a poplatků, kde si stanoví jejich výši a pravidla výběrů.

Další nedílnou součástí Evropské charty je pomoc finančně slabším místním samosprávám v důsledku nerovnoměrného přerozdělení finančních zdrojů. Také stát dohlíží na dodržování legislativy spojené s hospodařením územní samosprávy. Posledním bodem Evropské charty je podpora jakéhokoli druhu spolupráce mezi obcemi a to i na mezinárodní úrovni. [4]

¹ Odsouhlasila, přijala

1.2 VZNIK ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY

Územní samospráva na území ČR vznikla dle vzoru Evropské charty v roce 1990 schválením prvního zákona č. 367/1990 Sb., o obcích Českou národní radou. Představovala nový model proti dřívějšímu zákonu o Národních výborech, založeném na administrativně centralistickém systému správy s minimálním vlivem samostatné působnosti orgánů místní správy, zejména v ekonomických otázkách. Centrální plánování a řízení ekonomiky v socialismu neumožňovalo občanům vůbec zasahovat do finančních otázek na území obcí a měst. Po ratifikaci Evropské charty místní samosprávy a dále při naplňování Ústavy ČR vyvstala potřeba přizpůsobit novému stavu i zákon o obcích, což bylo do právního řádu ČR implementováno novými zákony č. 128/2000 Sb. a č. 129/2000 Sb. a kterým byl vložen do české veřejné správy princip subsidiarity.

Územní samospráva může vzniknout **přirozeně**, při osídlení daného místa větším či menším počtem obyvatel, jako např. obec či město, nebo **uměle**, kdy dochází k seskupení či rozdělení více měst, obcí v dané oblasti. Tyto samosprávy bývají označovány za vyšší stupeň územní samosprávy na regionální úrovni. [3]

1.3 FUNGOVÁNÍ ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY

Pro úspěšné fungování územní samosprávy jsou nutné určité předpoklady, které jsou detailněji popsány níže.

Provazníková rozlišuje **legislativní předpoklady**, které určují vznik a postavení jednotlivých stupňů územní samosprávy. Tyto předpoklady vymezují rozsah samostatné a přenesené působnosti, určují vzájemné vztahy mezi jednotlivými stupni samosprávy a také vztahy mezi samosprávami a státem.

Dále rozlišuje **ekonomické předpoklady**, které zahrnují především hospodaření s vlastním majetkem na základě vlastnického práva, možnost získat podíl na sdílených daních, tak vlastní finanční prostředky a sestavení vlastního finančního rozpočtu. [3]

1.4 FUNKCE ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY

Podle Pekové může plnit územní samospráva dvě hlavní funkce.

Samosprávnou funkci (samostatnou působnost) do jejíž činnosti může stát vstupovat pouze způsobem, který je dán příslušným zákonem. Tato funkce je považována za funkci hlavní a v mnoha zemích také jedinou.

V zákonem definovaných některých případech jsou samosprávné funkce doplněny o **funkce přenesené** (přenesená působnost) při které stát pověřuje územní samosprávu výkonem státní správy. Stát do ní zasahuje metodicky a ekonomicky a obce pro ni přenesenou působnost vykonávají za úhradu.

Existuje také kombinace obou výše zmíněných funkcí, v takovém případě hovoříme o tzv. smíšeném modelu územní samosprávy. Rozsah působnosti jednotlivých stupňů územní samosprávy má vliv na objem výdajů územních rozpočtů a rozsah přerozdělovacích procesů mezi veřejnými rozpočty.

V rozsahu předchozích funkcí můžeme funkci územní samosprávy rozčlenit do čtyř základních skupin.

Politická funkce je vykonávána územní samosprávou, kde volení zástupci hájí práva, zájmy a preference občanů územní samosprávy. [5]

Ekonomická funkce vypovídá o odpovědnosti územní samosprávy zabezpečit pro občany veřejné statky, tak aby docházelo k rozvoji regionu. Podstatné je mít představu o dlouhodobém sociálně-ekonomickém rozvoji. Nejen zákon o obcích poskytuje samosprávě nástroje pro specifikaci těchto představ. Příkladem může být nástroj Program rozvoje obce a další dokumenty pro samostatné rozhodování. [5]

Sociální funkce napomáhá odbourávat sociální problémy prostřednictvím zabezpečování sociální péče, sociálních služeb a podporou sociální soudržnosti. Tato funkce je určena lidem z chudší vrstvy obyvatel, etnickým skupinám, ale také nezaměstnaným či přistěhovalcům.

Územně technické funkce se snaží o dlouhodobě udržitelný sociálně-ekonomický rozvoj území spojený s aktivitami, které vycházejí z Územního plánu, nebo ZUR. [4]

2 OBEC JAKO ZÁKLADNÍ ČLÁNEK ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY

2.1 CHARAKTERISTIKA OBCE

Obec je považována za základní územní samosprávný celek a územní jednotku státu. Postavení obcí je upraveno v Ústavě ČR a přesně specifikováno v zákoně o obcích, který také upravuje orgány obcí a účast občanů na řízení obcí a dále v zákoně o krajích, jako o vyšších samosprávných územních celcích. [2], [4]

Zákon o obcích definuje obec takto: „*Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.*“ [5]

Z právního pohledu je obec charakterizována:

- vymezeným územím
- občany s trvalým pobytem na území ČR a občany s čestným občanstvím obce
- samosprávou veřejných záležitostí v hranicích obce. [4]

Obec je veřejnoprávní korporací, která hospodaří s vlastním majetkem, jedná svým jménem a je právně odpovědná za svá rozhodnutí. Zastupuje zájmy občanů, snaží se rozvíjet území, zabezpečuje veřejné statky a vytváří podmínky pro sociální rozvoj. V neposlední řadě rozhoduje o vlastních organizačních složkách v obci. [2], [4], [5]

Občané se mohou podílet na řízení obce přímo nebo nepřímo. Při **nepřímém řízení** je využíváno způsobu veřejných komunálních voleb do zastupitelstva obce, kde si občané volí svého zástupce. **Přímé řízení** aktivně zapojuje občany na řízení obce např. účastí v komisích, právem veřejného zastoupení na veřejných schůzích obce či na veřejném zasedání zastupitelstva obce. Případně se aktivně angažují v místním referendu dle zákona, kde se obvykle řeší problematika rozvoje obce, ale i dalších oblastí života obce, jejíž orgány jsou povinny výsledky referenda respektovat. [4]

2.2 MAJETEK OBCE

Majetek obce můžeme jednoduše rozdělit na několik částí, na majetek nemovitý a movitý, na majetková práva a finanční majetek. Obec musí majetek využívat účelně a hospodárně v souladu se zájmy a úkoly vyplývajícími z vymezené působnosti tohoto správního celku a v souladu se svými vlastními rozhodnutími. Povinností pro obec je o

tento majetek důsledně pečovat, rozvíjet ho a zabránit jeho zničení či odcizení. Pokud majetek již nepotřebuje, naloží s ním dle patřičného zákona. [5]

2.3 DRUHY OBCÍ

Zákon o obcích vymezuje tyto základní druhy obcí:

- obce, které nejsou městy,
- města v závislosti na počtu obyvatel (od 3000 obyvatel),
- obce s pověřeným obecním úřadem, kde obecní úřady vykonávají správu pro vlastní obec a obce s rozšířenou působností,
- statutární města,
- hlavní město Praha a městys. [4]

2.4 ORGÁNY OBCE

2.4.1 ZASTUPITELSTVO OBCE

Zastupitelstvo obce je voleným kolektivním orgánem, který rozhoduje o věcech v rámci samostatné působnosti a majetkových záležitostech. Ke schválení usnesení vždy potřebuje zastupitelstvo souhlas nadpoloviční většiny členů.

Počet členů zastupitelstva je odvozen od počtu obyvatel a velikosti územního obvodu obce a vlastního rozhodnutí zastupitelstva obce, např. v obci do 500 obyvatel může mít zastupitelstvo 5-15 členů. Následně si ze svých členů zvolí radu a starostu obce. Malé obce mohou existovat i bez rady obce, přičemž část jejich kompetencí přechází na starostu a část na zastupitelstvo. [4]

Dle zákona je jednání zastupitelstva veřejné, přičemž zasedání by se mělo konat minimálně jednou za tři měsíce. Zákon též zmiňuje situaci, kdy počet členů v průběhu volebního období klesne pod minimální počet nebo kdy zastupitelstvo nemůže plnit svou funkci (nové volby). Dále je v zákoně ustanovena možnost přenést některé pravomoci zastupitelstva i na radu obce nebo opačně. [5]

2.4.2 RADA OBCE

Rada obce je výkonným orgánem obce v čele se starostou společně s jeho zástupci. Počet členů rady obce musí být vždy lichý. Velikost rady obce nesmí přesáhnout jednu

třetinu počtu členů zastupitelstva. Jestliže má zastupitelstvo obce méně než 15 členů, rada obce se zpravidla nevolí.

Jednání obecní rady se koná dle potřeby a je neveřejnou záležitostí. Z těchto jednání se dle zákona zhotovuje zápis, který musí být uložen na obecním úřadě k nahlédnutí členům obecního zastupitelstva. Opět to závisí na vlastním rozhodnutí orgánů obce, do jaké míry je jednání rady i zápisy z ní neveřejné. Musí však splňovat principy zákonů na ochranu osobnosti, protože řeší i otázky osobní a důvěrné. Ke schválení usnesení rady je potřeba získat nadpoloviční většinu hlasů všech jejích členů.

Rada obce zabezpečuje hospodaření obce a plnění usnesení zastupitelstva obce, připravuje materiály pro jednání zastupitelstva. Dále rozhoduje o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce a o záležitostech obce jako jediného společníka obchodních společností. Velmi důležitou kompetencí rady obce je působení v orgánech společností, které obec založila a řídí. Tyto společnosti značně ovlivňují hospodaření obcí. [4], [5]

2.4.3 STAROSTA

Starosta je hlavním představitelem obce. Zastává funkci reprezentační, komunikuje s médií a vystupuje jako zástupce všech občanů ve věcech veřejných. Osoba starosty je uznávána jako statutární orgán a je odpovědná zastupitelstvu obce, které jej volí a může i odvolat. Dle zákona musí být zvolený starosta občanem ČR. Ve své funkci setrvává do doby zvolení nového starosty. Funkční období je dle Ústavy ČR čtyřleté.

Starosta obce v rámci svého postavení může svolávat zastupitelstvo a radu obce, pro které připravuje také podklady, jmenuje či odvolává se souhlasem zastupitelstva a krajského úřadu tajemníka, pokud tato funkce je v obci zavedena. V neposlední řadě nese odpovědnost za informování občanů o veškerém dění v obci. [4], [5], [6]

2.4.4 OBECNÍ ÚŘAD

Obecní úřad je tvořen starostou, jenž je v jeho čele, místostarostou, tajemníkem a zaměstnanci obce. Úřad v oblasti samostatné působnosti plní úkoly od zastupitelstva a obecní rady a pomáhá výborům a komisím. Taktéž vykonává přenesenou působnost v rozsahu zákona o obcích.

V řízení obecního úřadu starostovi napomáhají jeho zástupci, kterými jsou místostarosta a tajemník. Funkce tajemníka nemusí být vždy nutně vytvořena. Tuto povinnost mají pouze pověřené obecní úřady a obce s rozšířenou působností. Z pohledu financování obce však funkce tajemníka nemá zásadní význam.

Výkonnými orgány obecního úřadu jsou odbory či jednotliví úředníci, jejichž počet a náplň činnosti závisí na velikosti obce či města, rozsahu samostatné působnosti a rozsahu přenesené působnosti. Organizační struktura obce je přímo závislá na velikosti územního celku. Řízení obce je účinnější, pokud dochází ke spolupráci mezi odbory a jednotlivými odděleními, zejména v ekonomických oblastech.

Aby bylo dosaženo kvalitního výkonu veřejné správy na úrovni obcí, stanovuje zákon o obcích odbornou způsobilost k vykonávání některých odborných funkcí. [4], [5]

Mezi kontrolní a poradní orgány obce řadíme výbory, komise a osadní výbor.

Výbory jsou iniciativou zastupitelstva obce. Počet členů výboru musí být lichý a nesmí klesnout pod hranici tří. Žádný z členů výboru se nesmí podílet na hospodaření obce. Předsedou tohoto výboru je jeden z členů zastupitelstva obce. Výbory provádí úkoly na základě podnětu od zastupitelstva obce. Své návrhy předkládají opět zastupitelstvu obce na další posouzení.

V každé obci musí být zřízen finanční výbor, který se zabývá hospodařením obce a plní úkoly zastupitelstva, a výbor kontrolní, který má na starost dodržování právních předpisů a realizaci usnesení zastupitelstva a rady obce, nebo v dalších oblastech pokud je jimi pověřil zastupitelstvo. Pro obce, kde žije alespoň 10 % občanů jiné než české národnosti, je povinnost zřídit výbor pro národnostní menšiny. V tomto případě musí být výbor složen minimálně z poloviny z příslušníků národnostních menšin. [4], [5]

Komise mohou být poradními orgány rady obce, které v rámci samostatné působnosti předkládají své návrhy, nebo výkonnými orgány v přenesené působnosti obce, kde předsedou může být jen osoba, která prokáže odbornou způsobilost k této činnosti a odpovědnost směřuje ke starostovi.

V části obce může být vytvořen taktéž **osadní výbor**, který musí být minimálně tříčlenný. Pro platnost rozhodnutí tohoto výboru je nutný souhlas nadpoloviční většiny všech členů osadního výboru. [4]

3 HOSPODAŘENÍ OBCE

Činnost veřejnoprávního subjektu je zcela odlišná od činnosti soukromoprávního subjektu. Zatímco veřejnoprávní subjekt usiluje o veřejný užitek s ohledem na hospodárnost a účelnost, soukromoprávní subjekt má za primární cíl tvořit hodnotu pro vlastníky. Pravomoc veřejnoprávního subjektu se zakládá výlučně na výsledcích veřejné volby a musí být v souladu s příslušnými zákony. Oproti tomu soukromoprávní subjekt podléhá legislativní úpravě jen minimálně. [7]

Zásady finančního hospodaření obcí vychází z principu 3E. Economy (hospodárnost) spočívá v úspoře nákladů při zachování stejné kvality. Effectiveness (účelnost) je cestou k dosažení vytyčených cílů na základě činností, které byly uvedeny v hospodářském plánu. Efficiency (efektivita) vyjadřují míru, jakou je dosahováno požadovaných výsledků. Právní vymezení těchto pojmů je zakotveno v zákoně č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole. [8], [9]

Hlavním nástrojem finančního hospodaření obce je roční **rozpočet**, který dle Provazníkové lze definovat jako decentralizovaný peněžní fond. Pokud bychom na rozpočet pohlíželi ze strany příjmů a výdajů byl by rozpočet finanční bilancí obce. Z pohledu možností obce jak využít své finanční prostředky hovoříme o finančním plánu či finančním výhledu, který rozpočtu předchází. Rozpočet slouží také jako nástroj umožňující prosazování stanovených cílů. [3]

Bilanční rozpočet lze popsat následujícím vztahem:

$$F_1 + P - V = F_2$$

F_1 ... stav peněžních prostředků v rozpočtu na počátku rozpočtového období

P ... příjmy, V ... výdaje

F_2 ... stav peněžních prostředků v rozpočtu na konci rozpočtového období

Dosahuje-li F_2 vyšších hodnot než F_1 , dochází k tvorbě finanční rezervy. Pokud je tomu naopak, bude nutné v dalším rozpočtovém roce čerpat z rezerv z minulých let nebo jiných zdrojů.

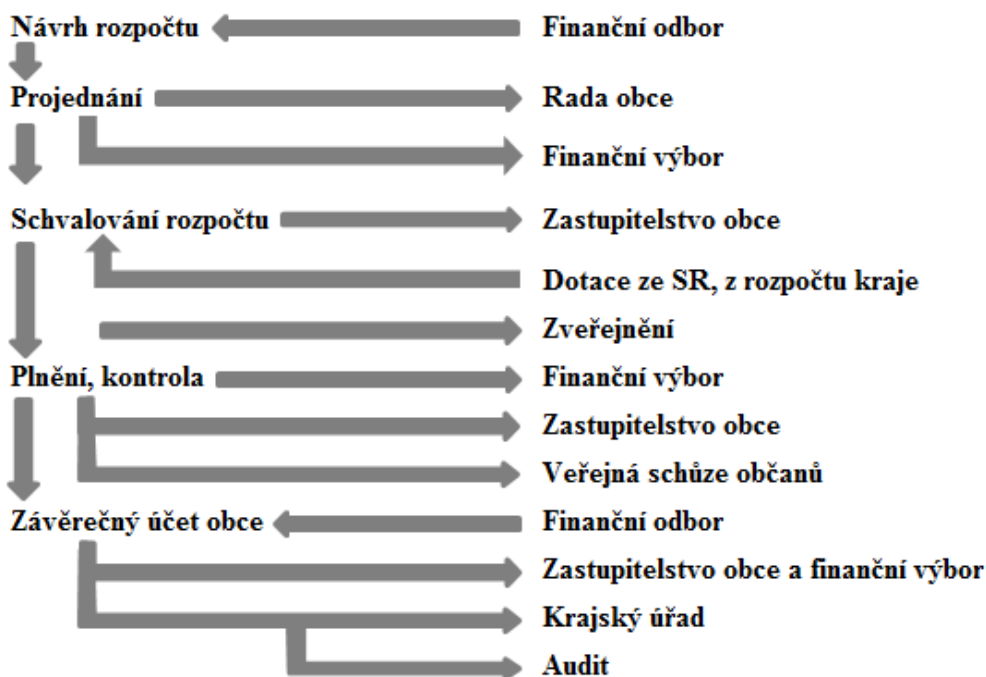
Rozpočtový rok je shodný s rokem kalendářním, přičemž **rozpočtový proces** je zpravidla sestavován na období 1,5 - 2 let. Jednotlivé etapy procesu jsou znázorněny na obr. č. 1. [3]

Roční rozpočet se zpracovává v návaznosti na **rozpočtový výhled**, který je pro obec povinný dle zákona č. 250/200 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Je pomocným nástrojem, který slouží pro střednědobé plánování. [3], [8]

Rozpočet se zpracovává dle **rozpočtové skladby** stanovené vyhláškou Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě. Rozpočtová skladba člení příjmy a výdaje veřejných rozpočtů na základě příslušných hledisek. [1]

Po schválení rozpočtu se provede tzv. **rozpis**, ve kterém se nachází sdělení pro jednotlivé zainteresované subjekty, jakými ukazateli se musí řídit. Rozpočet je možno změnit z předem definovaných důvodů, dle předem připravených **rozpočtových opatření**. Na konci rozpočtového období se zpracovává **závěrečný účet** a nově i roční účetní závěrky, jehož součástí je výsledná zpráva o hospodaření obce. Jedním z nástrojů pro přípravu rozpočtu je i inventura majetku obce, která by měla být základem pro přípravu rozpočtu z hlediska zachovné činnosti majetku obce. [8]

Obr. č. 1: Fáze rozpočtového procesu

Zdroj: [1], vlastní zpracování, 2015

Pro obec plyne povinnost nechat přezkoumat své hospodaření každý rok, přezkoumání náleží státnímu dozoru, čili Ministerstvu financí. Pozornost je především věnována dodržování povinností stanovených legislativou, shodě skutečného hospodaření s plánovaným, splnění účelu poskytnuté dotace či návratné finanční výpomoci, věcné a formální správnosti dokladů. [10]

3.1 ROZPOČET OBCE

Běžný rozpočet obce je sestaven z běžných příjmů a výdajů, které se každoročně opakují (obligatorní výdaje obce). Běžné příjmy by měly financovat neinvestiční potřeby běžnými výdaji. Obvykle se běžný rozpočet sestavuje jako vyrovnaný. Může být schválen také jako přebytkový, pokud příjmy budou využity v následujících letech, nebo jako schodkový, kdy je jasně definováno jakým způsobem bude tento schodek uhrazen. [4], [11]

Tab. č. 1: Příjmy a výdaje běžného rozpočtu

Příjmy	Výdaje
Daňové	všeobecné veřejné služby
svěřené daně	veřejný pořádek
sdílené daně	vzdělání
místní poplatky	péče o zdraví
správní poplatky	bydlení
Nedaňové	komunální služby
uživatelské poplatky za služby	na podnikání
příjmy z pronájmu	ostatní běžné výdaje
příjmy od vlastních neziskových org.	placené úroky
zisk z podnikání	běžné dotace jiným rozpočtům
ostatní	
Přijaté transfery	
běžné dotace ze státního rozpočtu	
běžné dotace ze státních fondů	
od územních rozpočtů	
ostatní běžné příjmy	
Saldo - přebytek	Saldo - schodek

Zdroj: [3], vlastní zpracování, 2015

Kapitálový rozpočet zachycuje příjmy a výdaje, které jsou neopakovatelného a jednorázového charakteru. Jeho hlavním úkolem je sloužit ke kumulaci zdrojů na získávání dlouhodobých aktiv. Stejně jako je tomu u běžného rozpočtu může být kapitálový rozpočet sestaven jako vyrovnaný, schodkový nebo přebytkový. [3]

Tab. č. 2: Příjmy a výdaje kapitálového rozpočtu

Příjmy	Výdaje
z prodeje majetku	na investice
kapitálové přijaté dotace z rozp. soustavy	kapitálové dotace jiným rozpočtům
příjmy z investičních úvěrů a půjček	na nákup obligací, akcií
příjmy z emise vlastních obligací	poskytované střed. a dlouh. půjčky
dary na investice	splátky dříve přijatých půjček
přebytek běžné části rozpočtu	na krytí deficitu běžné části rozpočtu

Zdroj: [4], vlastní zpracování, 2015

3.2 PŘÍJMY OBCE

Příjmy územních rozpočtů lze členit podle různých hledisek. Pro větší přehlednost je členění znázorněno na diagramu v příloze A. Dle fiskálního federalismu² by měly příjmy splňovat několik zásad.

- Obce pro svou soběstačnost musí zajistit dostatečnou výši finančních prostředků, přičemž značná část závislá na aktivitě by měla být ovlivnitelná.
- Pro zabezpečení veřejných statků musí být rovnoměrně rozdělitelné a dopředu plánovatelné.
- Významná je optimalizace nákladů spojená s administrativou. [4]

3.2.1 NENÁVRATNÉ PŘÍJMY

Daňové příjmy

Ve většině vyspělých zemí tvoří daňové příjmy největší skupinu běžných příjmů, které jsou nenávratné. Výnos, jenž plyne celý do rozpočtu obcí, pochází ze **svěřených daní**. Pokud je obci přiřazena jen část výnosu, hovoříme o **sdílených daních**. [4]

² Teorie, která hledá neoptimalnější využití funkcí veřejných financí.

Dle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, do rozpočtů obcí plyne **výnos daně z nemovitých věcí**, jehož příjemcem je obec, na jejímž území se nemovitost nachází. Výši příjmu této daně může obec nově ovlivnit schválením koeficientů pro tuto daň. Dalšími příjmy jsou podíl z celostátního hrubého výnosu **daně z přidané hodnoty**, podíl z celostátního hrubého výnosu **daně z příjmů fyzických a právnických osob**. [12]

Daňovým příjmem jsou také **místní poplatky**, které spadají do samostatné působnosti obce dle zákona o místních poplatcích. Poplatky obec stanoví v obecně závazné vyhlášce společně s dalšími podrobnostmi, které ovlivňují patřičnou vyhlášku.

- poplatek ze psů,
- poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt,
- poplatek za užívání veřejného prostranství,
- poplatek ze vstupného,
- poplatek z ubytovací kapacity,
- poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,
- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,
- poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace. [13]

Dalšími příjmy jsou **správní poplatky** vybírané za správní úkony. Úkony, které podléhají tomuto zákonu, jsou vymezeny v sazebníku poplatků, které tvoří přílohu zákona. Nalezneme zde také osvobození od poplatku apod. [14]

Nedaňové příjmy

Druhou velkou skupinou příjmů obecního rozpočtu tvoří nedaňové příjmy. Tyto příjmy mohou být stanoveny i zákonem. [4]

Příjmy z municipálních a regionálních podniků nejsou vždy zaručené, protože hospodaří na neziskovém principu a jejich objem závisí na velikosti poplatku. **Podíly na zisku podniků s majetkovým vkladem obcí nebo regionů** jsou ovlivněny určitým podnikatelským rizikem.

Do obecního rozpočtu plynou též **příjmy z pronájmu majetku**, převážně z pronájmu obecní půdy, kdy obec spolupracuje se soukromým sektorem. Značnou část tvoří také příjmy z pronájmu obecních bytů.

Méně přínosné jsou **příjmy z obchodování s cennými papíry**, z důvodu určitého a zákonem omezeného objemu disponibilních finančních prostředků. [3]

Uživatelské poplatky jsou v obci nejčastěji vybírány za služby jako dodávky pitné vody, čištění odpadních vod, likvidaci odpadů apod. Takto získané příjmy poté snižují náklady obce vynaložené na tyto služby. Pokud služby zprostředkovává soukromý podnik, již se nejedná o příjmy do obecního rozpočtu. [3], [15]

Obec může také vytvořit tzv. **mimorozpočtový fond** určený k hromadění finančních prostředků. Tento fond bývá zpravidla účelový, což ale sebou přináší mnohá úskalí, např. nepřevoditelnost nadbytečných finančních prostředků mezi těmito fondy během rozpočtového období. Velkou předností hospodaření prostřednictvím fondů však je, že v případě budoucí realizace oprav, či jiných investic, obec může tyto finance ihned čerpat, čímž odpadá problém odkládání realizace z důvodu velké nákladovosti, jelikož peníze jsou již předem k dispozici. [4]

Mezi **ostatní příjmy** patří příjmy získané prostřednictvím slučování obcí, které vedou k využívání úspor z rozsahu. Nahodilými příjmy, které obce mohou získat od jiných subjektů, jsou poté dary, výnosy ze sbírek a podobně. [3]

Pokud vznikne požadavek na podporu obcí nebo specifických činností může obec získat finanční prostředky také formou **dotací**. Lze získat běžné dotace na financování běžných potřeb nebo kapitálové, z kterých se financuje investiční činnost. Účelové dotace jsou určeny na již předem známý účel. Častěji využívanou formou jsou však neúčelové dotace, které obec přerozdělí dle vlastního uvážení. [4]

Dotace mohou být dle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech uzavřené na základě dohod mezi poskytovatelem a žadatelem stanoví-li tak zvláštní zákon, která také stanoví náležitosti. Výše dotace stanovuje zákon o státním rozpočtu. Obcím jsou poté poskytnuty prostřednictvím kraje ze státního rozpočtu. [16]

V dnešní době je poskytování dotací spojeno s růstem veřejných výdajů a ubývající snahou obcí účinněji hospodařit s vlastními finančními prostředky. Proto dochází k

omezování a snaze zvýšit finanční soběstačnost obce. Aby nebylo této solidarity zneužíváno korupčním bojem či poškozováním veřejných zájmů, podléhá poskytnutí dotací přísným pravidlům. [4], [17]

3.2.2 NÁVRATNÉ PŘÍJMY

Návratné příjmy je obec povinna po určité době navrátit subjektu, který finanční prostředky poskytl. Mezi tyto příjmy řadíme kromě úvěrů a půjček také příjmy z emise obligací. [1]

3.3 VÝDAJE OBCE

Výdaje obce znázorňují rozdělení a užití veřejných rozpočtů v rozpočtové soustavě. Též patří k nástrojům ovlivňování proporcí mezi soukromým a veřejným sektorem. [1]

Výdaje rozpočtu územní samosprávy se třídí analogicky jako u státního rozpočtu. Z hlediska rozpočtového plánování dělíme výdaje na **plánované** a **neplánované**. Plánované výdaje se běžně opakují, lze tedy plánovat jejich objem a strukturu, ale také úspory s ohledem na rozpočtové omezení. Opakem jsou problematické neplánované výdaje. Jejich objem není pro obec předem znám, proto je nutné tvořit dostatečné rozpočtové rezervy. [4]

Z jiného pohledu lze výdaje rozdělit na nenávratné a méně čtené návratné výdaje, např. půjčky v rámci rozpočtové soustavy. [1]

Z ekonomického hlediska výdaje členíme na **běžné**, kde jsou financovány opakující se potřeby na regionální a lokální úrovni, a **kapitálové**, které jsou určené výhradně na výdaje přesahující jedno rozpočtové období, tedy výdaje investiční.

Výdaje mají funkci alokační, redistribuční a stabilizační. Výdaje spjaté s **alokační funkcí** se podílejí na úhradě čistých a smíšených veřejných statků, nákupu zboží či služeb od soukromých případně municipálních podniků, které vedou ke zlepšení situace na trhu práce. **Redistribuční funkce** v rámci sociálních výdajů je považována za doplňkovou funkci, jelikož hlavní část těchto výdajů jde obyvatelstvu ze státního rozpočtu. Dochází zde také k alokaci peněžních transferů z rozpočtů regionu do rozpočtů obcí. Prostřednictvím **stabilizační funkce** se obce snaží podporovat tvorbu nových pracovních míst a tím snížit míru nezaměstnanosti.

Další klasifikace výdajů vyplývá z charakteru infrastruktury. **Výdaje na ekonomickou infrastrukturu**, též technickou vybavenost, jsou určeny pro organizace, které zajišťují veřejné statky a poplatkové služby, jako např. provoz a údržba veřejných komunikací, vodovodů, kanalizací. Některé země do této skupiny řadí také dotace a půjčky určené na podporu podnikání soukromých subjektů. Druhou skupinou jsou **výdaje na sociální infrastrukturu**, které plynou na vzdělání, kulturu, zdraví, na tzv. občanskou vybavenost.

Výdaje zabezpečující neziskové organizace, mají charakter běžných výdajů, taktéž kapitálových a zároveň se jedná o výdaje alokační. Výdaje jsou určeny na zabezpečení **čistých veřejných statků**, jenž by obec měla financovat zásadně z dotací z rozpočtové soustavy nebo výnosem, který získá výběrem svěřených a sdílených daní. Na této úrovni jde o výdaje na veřejné osvětlení, komunikace, zeleň, zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti, likvidaci negativních externalit či na chod samotného úřadu.

Neméně podstatnými jsou výdaje na zabezpečení **smíšených veřejných statků**. Příkladem je veřejná hromadná doprava, kde je plně na občanovi, zda statek využije a zaplatí uživatelský poplatek, který nekryje celé náklady. Zbylou část nákladů uhradí, s případnou ziskovou přírůžkou, obec z rozpočtu. Stát ustanovuje zákonem zajištění některých preferovaných veřejných statků a jejich minimální standart kvality jako např. výdaje na vzdělání, na další výdajové programy určené občanům nebo na statky, kde dochází k tržnímu selhání. [4]

3.4 FINANCOVÁNÍ

Financování spadá dle druhového třídění peněžních operací do třídy 8, která obsahuje stavové údaje, potřebné pro zhotovení účetních výkazů o plnění jednotlivých příjmů a výdajů. Obec má povinnost výkazy každý měsíc předkládat Ministerstvu financí. [3]

Dle vyhlášky Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě rozlišujeme financování na:

- financování z tuzemska
- financování ze zahraničí
- pohyby na účtech pro financování nepatřící na jiné financující položky
- opravné položky k peněžním operacím. [18]

4 PŘEDSTAVENÍ OBCE STRAŠICE

Obec Strašice se nachází v podhorské oblasti středních Brd na pomezí Plzeňského a Středočeského kraje. Významným vrcholem Brd je kopec Praha. Nedaleko kopce Prahy se nacházejí známé Padrt'ské rybníky zařazené do programu NATURA 2000, které slouží jako zásobárna pitné vody, chovné rybníky, či jako hnízdiště a stanoviště vzácných druhů rostlin a živočichů. Po několika kilometrech od rybníků směrem na sever do Strašic narazí návštěvníci na krásný Lovecký zámek, který dnes slouží jako rekreační útočiště. Je však nutné připomenout, že vše je dnes již součástí Vojenského újezdu Brdy, který však byl v roce 2015 zrušen zákonem o zrušení Vojenského újezdu Brdy a rokem 2016 se stane veřejným prostorem. Celý tento prostor je připravován na změnu na Chráněnou krajinnou oblast, která významně zasáhne i do ekonomiky obce.

Obr. č. 2: Mapa obce Strašice

Zdroj: [20], vlastní zpracování, 2015

Obec Strašice je obklopena hlubokými lesy, které patří z části do Vojenského újezdu Brdy a z části byly vráceny jak obci, tak soukromým vlastníkům. Přítomnost armády a vojenského prostoru má velkou zásluhu na tom, že příroda zde je běžnou činností člověka téměř nedotčena. Proto jsou také Strašice velmi vyhledávanou lokalitou cyklistů, turistů a houbařů z dalekého okolí.

Strašice jsou složeny ze tří částí, jejichž názvy se dochovaly z dávné minulosti. Horní část obce se nazývá Dvůr, centrum obce je nazýváno Vsi a dolní část obce se nazývá Huť. Jelikož obec leží v podhorské oblasti, mnoho pracovních příležitostí zde nenajdete. Nedaleká dálnice sice umožňuje rychlé spojení s hlavním městem České republiky i

krajským městem Plzní, nicméně lidem se za práci dojíždět moc nechce, tudíž Strašice, co se týká počtu obyvatel, již dlouhou dobu stagnují. Počet obyvatel se dlouhodobě pohybuje kolem 2500. Do doby zrušení vojenské posádky v roce 2004 však zde bylo v kasárnách umístěno více než 1000 vojáků, což velmi pomáhalo ekonomice obce.

Obec Strašice i přes svoji velikost nabízí většinu sociálních služeb a zařízení nutných pro běžný život. Občané mohou využívat služeb základní a mateřské školy, zdravotnické středisko s ordinací praktického a zubního, lékárnu, pobočku České pošty. V obci je několik obchodů s potravinami, nechybí ani kadeřnické a kosmetické služby.

Kulturně založení lidé mohou navštívit místní knihovnu, Muzeum Středních Brd či nově vzniklé muzeum dopravy. Sportovcům je k dispozici areál fotbalového klubu, kde si lze kromě fotbalu zahrát tenis či nohejbal. K dispozici je také víceúčelové hřiště s umělým povrchem. V zimních měsících lze využít školní tělocvičnu.

Pro informovanost obyvatel o dění v obci, vydává obecní úřad od roku 1991 měsíčník „Barňák“ a ze soukromých zdrojů vychází další měsíčník "Plný pytlík strašických problémů". V celorepublikovém měřítku se Strašice proslavily především každoročně pořádanou akcí Den pozemního vojska „Bahna“ a v nedávné minulosti dvoudenním hudebním festivalem „Koupák“. Z menších kulturních akcí nesmíme zapomenout zmínit tradiční staročeské Máje či klasické posvícení. [19]

Na obr. č. 3 je vidět znak obce Strašice. Jedná se o šikmo zlato-zeleně dělený štít. V horním poli červená (rožmberská) růže, v dolním poli křížem zlatá kladívka (želízko a mlátek), mezi nimi stojící zlatá hutnická vidlice. [19]

Obr. č. 3: Znak obce Strašice

Zdroj: [21]

4.1 HISTORIE STRAŠIC

Traduje se, že název Strašice vznikl na základě pověsti, která vypráví o loupežnících v nedalekých lesích blízko hradu Vimperk. Tito loupežníci přepadávali a okrádali kupce projíždějící tímto krajem. Proto název Strašice od slova straší, strašili a naháněli strach.

Osídlení místních lokalit se odhaduje již na přelom 8 - 9. století. První písemná zmínka se však datuje až rokem 1349. Strašice byly několikrát v historii zpusťošeny, např. v roce 1352 při tažení krále Karla IV. proti rozpínající se šlechtě. Zničeny byly také tři strašické hrady, které byly postaveny na obranu Strašic – hrad Vimperk, který stál na skále nad Padrt'ským potokem, hrad ve Strašicích, který stál na místě dnešní fary a hrad na Lipovsku, jehož existence nebyla nikdy věrohodně doložena. [19], [22]

Život na území Strašic byl nejvíce ovlivněn železářstvím a hutnictvím, pro které zde byly velmi příznivé podmínky – výskyt železné rudy, dostatek lesů pro výrobu dřevěného uhlí a vodní tok na pohon strojů. Rozšíření hutní výroby v 18. století zapříčinilo stavbu nových roubených chalup. Následovala přestavba místního kostela pro věřící obyvatele, kterých stále přibývalo.

V roce 1868 byly Strašice koupeny Dr. Strousbergem, který měl velké plány o výstavbě železnice a nových staveb, ale od těchto plánů nakonec sešlo. Místní obyvatelstvo tím utrpělo velkou ztrátu a bylo nuceno se vrátit k tradičnímu cvočkařství³. [19], [23]

V roce 1880 se úroveň obyvatel opět zlepšuje díky odkupu místních podniků Maxem Hopfengärtnerem. V roce 1892 byl přerušen provoz vysoké pece a těžba železné rudy, jen činnost huti přetrvala až do dnešní doby. Dělníci, kteří přišli o práci, byli počátkem 20. století zaměstnáni v strojních pilách, které se začínaly v této době hojně rozmáhat na Padrt'ském potoce. Po domluvě s komárovskými železárnami v roce 1922 byl do Strašic zaveden elektrický proud. [19]

4.2 NOVODOBÁ HISTORIE A ROZVOJ OBCE

Také do Strašic přinesly obě světové války bolest ze ztrát životů místních občanů. Obec sice strádala nicméně život stále dál pokračoval. V roce 1945 byl založen Český svaz mládeže, o několik let později začali vznikat další spolky např. hasiči, zahrádkáři, zemědělci, Svaz české mládeže, Junák, Sokol.

³ výroba hřebíků nejen pro stavební účely, ale také pro obuvnictví či pro cukrovary

V obci byla tři jeviště pro ochotnické divadlo a také jeden biograf, který byl po požáru uzavřen a před několika lety prodán do soukromého vlastnictví. V roce 1959 byl zrušen Junák a založena Pionýrská organizace a výrobní družstvo Drutex. V obci byl největším podnikem Kovosvit, nynější slévárna p. Ing. Matase. Další pracovní příležitosti měli obyvatelé v JZD či u Vojenské lesní správy a v místním hospodářství a službách.

Zásadní podíl na rozkvětu obce po druhé světové válce měla armáda. V 50. letech se začalo s výstavbou bytových jednotek, které slouží místním obyvatelům s menšími úpravami a rekonstrukcemi dodnes. Celkem bylo v obci postaveno cca 600 bytů. Po změnách politického systému byly převedeny do majetku obce. Některé domy byly umístěny nevhodně do venkovského prostředí, tudíž vyžadují značné finanční náklady na údržbu (v roce 2009 bylo zatepleno obcí s využitím dotací PANEL 20 domů s celkovými náklady 57 mil. Kč).

Současně s bytovými domy byl postaven první úsek kanalizace na vojenskou čističku odpadních vod a rovněž první úsek vodovodu. V období normalizace byla pro obec zvýšena ekonomická pomoc, postavena nová škola, postaven Kulturní dům, čistiřna odpadních vod, další bytovky, vše bohužel ve špatné kvalitě a značně energeticky náročné, což si po změně politického a hospodářského systému vyžádalo značné náklady na opravy (rekonstrukce školy za cca 30 mil. Kč, Kulturní dům byl uzavřen a prodán, část bytovek byla privatizována, ČOV musela změnit technologii čištění).

Po prvních svobodných volbách v roce 1990 se ve Strašicích ujal práce nový obecní úřad v čele se starostou Vladimírem Vajnarem a zástupcem starosty Jiřím Řezníčkem. Ve Strašicích se začal měnit život, tak jak postupovaly společenské změny v celé zemi. Začala se měnit struktura společenských organizací v obci, zanikla Národní Fronta a místní výbor KSČ, vznikly další politické strany v obci. Do zastupitelstva obce byli zvoleni členové nových politických stran, občanských sdružení i nestraníci. V obci také vznikly větší či menší soukromé živnosti s různorodým zaměřením.

Velké jubileum oslavila obec v roce 1999, kdy to bylo již 650. let od první písemné zmínky. V roce 1995 postihla Strašice povodeň, při níž "stoletá voda" zaplavila spodní část obce, Hut'. V srpnu 2002 opět po vydatném dlouhotrvajícím dešti se Padrťský potok vylil znovu, tentokrát dravý proud bral vše co mu stálo v cestě, devastoval břehy, podemílal a odnášel cesty a poškozoval mosty.

Na přelomu let 2003 a 2004, kdy byla úplně zrušena vojenská posádka, čímž obec získala mnoho nových budov (převodem majetku státu dle zvláštního zákona), začali proudit do Strašic zájemci o nově nabyté prostory vhodné pro podnikatelskou činnost. Za zmínku stojí American Way, provozovatel solárních elektráren či Plzeňský skart zabývající se sběrem a zpracováním kovového odpadu. Ne všichni však chtěli získat budovy pro podnikání a objevilo se i několik spekulantů s nemovitostmi. Obec proto provedla v letech 2006 – 2008 zásadní změnu územního plánu a schválila novou energetickou koncepci.

V nedávné době, za přispění dotací z EU, proběhla kompletní modernizace některých zařízení obce. Vybudován byl vodovod, plynovod, byl dokončen kanalizační systém v celé obci v rámci zásad EU. Byly opraveny a zatepleny bytové jednotky, škola a místní knihovna. Tyto projekty přispěly ke zkvalitnění života v obci. [19]

4.3 VEDOUCÍ ORGÁNY A SPRÁVNÍ ROZLOŽENÍ OBCE

Ve dnech 10.10 až 11.10 2014 proběhly řádné komunální volby do místního zastupitelstva, dle jejichž výsledků bylo zvoleno zastupitelstvo obce a ustanoven kontrolní a finanční výbor. Jako iniciativní a poradní orgány byly zřízeny komise. Vznikla koalice ODS – ČSSD. Starostou obce byl zvolen p. Hahner. Voleb se účastnilo 5 politických stran, podrobnější informace o průběhu voleb v tab. č. 3. [25]

Tab. č. 3: Výsledky komunálních voleb

Kandidátní listina		Hlasy		Přepočtený základ dle počtu kandidátů	Přepočtené % platných hlasů	Počet mandátů
č.	název	abs.	v %			
1	ODS	3 710	33,72	11 001	33,72	5
2	A pro Strašice	2 194	19,94	11 001	19,94	3
3	KSČM	1 897	17,24	11 001	17,24	3
4	TOP 09	1 252	11,38	11 001	11,38	1
5	ČSSD	1 948	17,71	11 001	17,7	3

Zdroj: [26], vlastní zpracování, 2015

V příloze B je na diagramu znázorněno rozložení orgánů obce Strašice, tak jak je prezentují oficiální stránky obce Strašice a na diagramu v příloze C je znázorněno zastoupení jednotlivých představitelů zároveň s jejich pozicí.

4.4 VÝVOJ POČTU OBYVATEL

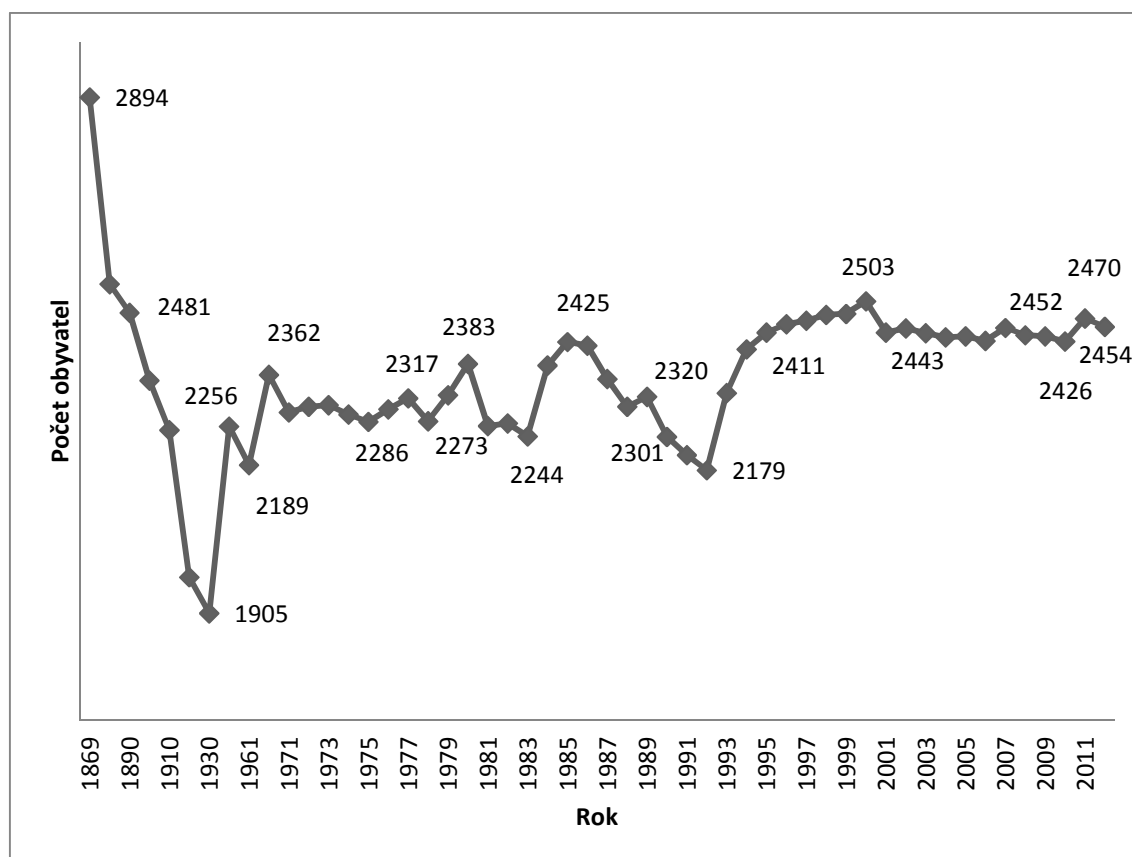
Na níže uvedeném grafu můžete vidět, jak se měnil stav obyvatel bydlících v obci Strašice. Lokální extrém, které lze spatřit jsou zapříčiněny především odlišnou metodou výpočtu stavu obyvatel v daném období či nenadálou životní situací. Pro přesnější popis příkládám předpis výpočtu. [28]

Tab. č. 4: Struktura obyvatel na území Strašic

Rok	Metoda výpočtu
do 1869	obyvatelstvo přítomné civilní
1880-1950	obyvatelstvo přítomné
1961-1991	obyvatelstvo bydlící (tj. hlášené k trvalému pobytu)
od 2001	obyvatelstvo bydlící (osoby s trvalým nebo dlouhodobým pobytem)

Zdroj: [28], vlastní zpracování, 2015

Obr. č. 4: Vývoj počtu obyvatel od roku 1869

Zdroj: [28], [29], vlastní zpracování, 2015

5 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ OBCE STRAŠICE

Aby analýza hospodaření obce Strašice měla určitou vypovídající hodnotu, bylo pro její provedení stanoveno čtyřleté období. Takto dlouhý interval zajistí poměrně přesné zhodnocení ekonomického hospodaření obce s relativně přesným vyhodnocením sledovaných trendů. Hospodaření obce je velkou měrou ovlivněno politickým složením zastupitelstva. Na konci roku 2010 vznikla koalice ODS a ČSSD, čímž se změnily priority financování. Nicméně rozpočty byly značně ovlivněny také předchozími záměry obce, realizovanými v předchozím volebním období. Byly změněny i priority záměrů obce a přístup k rozpočtování.

5.1 ANALÝZA ROZPOČTŮ OBCE

V analýze rozpočtů obce za rok 2010 – 2013 bude rozebrán schválený rozpočet, upravený rozpočet a skutečné plnění rozpočtu. Před začátkem rozpočtového období zastupitelstvo obce na svém zasedání schvaluje rozpočet tzv. schválený rozpočet. Při sestavování tohoto rozpočtu se vychází ze skutečností uplynulého roku. V průběhu rozpočtového období může dojít k určitým rozpočtovým opatřením. Tato opatření ovlivní výši plánovaných příjmů a výdajů a musí být opět schváleny zastupitelstvem tzv. upravený rozpočet. Na konci každého rozpočtového období se zjišťuje skutečná výše příjmů a výdajů tzv. skutečné plnění rozpočtu.

Tab. č. 5: Vývoj rozpočtu obce v roce 2010 (v tis. Kč)

Rozpočet 2010	Schválený	Upravený	Skutečný
Daňové příjmy	16 355	27 618	27 576
Nedaňové příjmy	19 471	17 334	17 204
Kapitálové příjmy	8 341	5 486	5 486
Přijaté transfery	57 218	28 839	28 091
Příjmy celkem	101 385	79 277	78 357
Běžné výdaje	33 193	44 104	43 729
Kapitálové výdaje	44 020	63 580	63 390
Výdaje celkem	77 213	107 684	107 119

Zdroj: [31], vlastní zpracování, 2015

Návrh rozpočtu obce pro rok 2010 v oblasti příjmů byl ve výši 101 385 tis. Kč. Výše zmíněná částka již zahrnovala slíbené dotace plynoucí s již uzavřených smluv se

Státním fondem životního prostředí (dále jen SFŽP) na II. etapu výstavby vodovodu a kanalizace v obecní části Huť a na zateplení základní školy, s Regionálním operačním programem Jihozápad na II. etapu výstavby muzea a s Českomoravskou záruční a rozvojovou bankou (dále jen ČMZRB) na splacení úroků z úvěru na revitalizaci sídliště. Výdaje obec schválila ve výši 77 213 tis. Kč.

V roce 2010 byly schváleny 4 rozpočtové změny, které se týkaly zařazení nových nepředvídaných příjmů a výdajů. Tyto změny snížily příjmy původního schváleného rozpočtu o 22 108 tis. Kč a naopak zvýšily výdaje o 30 471 tis. Kč.

Díky schváleným změnám došlo k přesunu rozpočtových položek na základě skutečných příjmů a výdajů v kapitolách rozpočtu. Do příjmů zasáhly také obdržené, ale i neobdržené transfery od SFŽP. Dále došlo ke změně krátkodobých úvěrů na dlouhodobé a k zahrnutí nově čerpaných úvěrů. Poměrně závažným ekonomickým rozhodnutím rady obce z 15.12.2010 bylo zvýšení nájemného plánované jako stoupající ročně o 5 % na 10 let dopředu. Toto rozhodnutí z dlouhodobého pohledu přineslo obci sice finanční prostředky, ale také zvýšení dluhů na obecním bytovém fondu.

Tab. č. 6: Vývoj rozpočtu obce v roce 2011 (v tis. Kč)

Rozpočet 2011	Schválený	Upravený	Skutečný
Daňové příjmy	17 606	21 055	21 055
Nedaňové příjmy	12 040	12 472	12 472
Kapitálové příjmy	6 710	6 146	6 146
Přijaté transfery	43 908	14 426	14 426
Příjmy celkem	80 264	54 099	54 099
Běžné výdaje	35 986	38 872	38 865
Kapitálové výdaje	1 300	7 109	7 109
Výdaje celkem	37 286	45 981	45 974

Zdroj: [31], vlastní zpracování, 2015

Pro rok 2011 byly navrženy příjmy ve výši 80 264 tis. a výdaje ve výši 37 286 tis. Kč.

Postupem roku obec musela přistoupit k několika změnám, které ovlivnily výši plánovaných příjmů a výdajů. Nejzávažnější změnovou položkou byl nepřijatý transfer od SFŽP, který se přesunul na následující rok. Nepřijatý transfer způsobil, že došlo k nenaplnění položky přijatých transferů a nebyla uskutečněna splátka dlouhodobého

úvěru, kterým obec opravu kanalizace a vodovodu v obecní části Huť předfinancovala. Dále došlo k vynaložení neplánovaných výdajů na plynofikaci bytů, vyplacení odměny hasičům a na nový přepočít týkající se pojistného za majetek obce.

Dle skutečnosti na konci roku 2011 došlo k úpravě několika položek v jednotlivých kapitolách rozpočtu. Příjmy klesly přibližně o 25 000 tis. Kč a výdaje opět stouply téměř o 10 000 tis. Kč.

Z výsledků těchto rozpočtů vyplývá, že je velmi ošidné plánovat příjmy vč. dotací, které nemusí být uskutečněny a značně pak ztěžují orientaci v rozpočtu a v plánování obce.

Tab. č. 7: Vývoj rozpočtu obce v roce 2012 (v tis. Kč)

Rozpočet 2012	Schválený	Upravený	Skutečný
Daňové příjmy	21 467	22 428	22 428
Nedaňové příjmy	10 604	9 810	9 807
Kapitálové příjmy	8 924	4 431	4 431
Přijaté transfery	9 330	9 283	9 283
Příjmy celkem	50 325	45 952	45 949
Běžné výdaje	41 478	36 564	36 529
Kapitálové výdaje	4 155	3 795	3 795
Výdaje celkem	45 633	40 359	40 324

Zdroj: [31], vlastní zpracování, 2015

Příjmy byly pro rok 2012 navrhovány v částce 50 325 tis. a výdaje 45 633 tis. Kč.

V průběhu roku došlo k zásadním změnám rozpočtového opatření z důvodu navýšení příjmů o příslibenou dotaci z předešlého roku. Dalším impulzem pro změnu bylo navýšení poplatku ze vstupného a zvýšení příjmů z prodeje ostatních nemovitostí.

Také byla prodloužena úvěrová smlouva na splacení předešlých závazků, které vznikly úvěrem na realizaci vodovodu a kanalizace v obecní části Huť. Důvodem tohoto prodloužení byla nepřijatá dotace příslibená od SFŽP. V polovině roku 2012 byla podepsána smlouva na uznání dluhů z nezaplacených faktur s dodavatelem vodovodu a kanalizace z roku 2010 a ve smlouvě byly přijaty poměrně vysoké sankční úroky (8 % +

PRIBOR⁴), které mají dopady na hospodaření obce v budoucnosti. Dále došlo v rozpočtovém opatření k přesunům rozpočtových prostředků s ohledem na skutečné příjmy a výdaje. Změny způsobily pokles příjmů i výdajů přibližně o 5 000 tis. Kč.

Tab. č. 8: Vývoj rozpočtu obce v roce 2013 (v tis. Kč)

Rozpočet 2013	Schválený	Upravený	Skutečný
Daňové příjmy	24 833	25 324	27 856
Nedaňové příjmy	10 008	8 839	6 388
Kapitálové příjmy	6 010	6 018	1 726
Přijaté transfery	43 056	40 789	41 043
Příjmy celkem	83 907	80 970	77 013
Běžné výdaje	40 766	42 007	41 006
Kapitálové výdaje	4 062	20 767	20 647
Výdaje celkem	44 828	62 774	61 653

Zdroj: [31], vlastní zpracování, 2015

V roce 2013 obec schválila příjmy ve výši 83 907 tis. a výdaje ve výši 44 828 tis. Kč.

V tomto roce bylo schváleno 12 rozpočtových opatření, což bylo nejvíce ze všech sledovaných let. Změny byly zaznamenány z důvodu konání voleb prezidenta a voleb do parlamentu, dokončení venkovní expozice muzea, plynofikace bytů, navýšení plateb za energie, navýšení příjmů z obecních lesních pozemků, prodej plynového potrubí a z důvodu uzavření nových smluv na hrobová místa. Obec v důsledku značného snížení příjmů neplnila zastupitelstvem schválený investiční plán z Programu rozvoje obce.

Během tohoto roku bylo povinně, na základě podmínek dotačního plnění SFŽP, vyhlášeno koncesní řízení na provozovatele vodovodu a kanalizace, byla provedena údržba silnic, opraveny další bytové jednotky. Obec se snažila přispívat na kulturní akce určené nejen pro dospělé, ale též pro děti.

Na sklonku roku obec obdržela přislíbenou dotaci od SFŽP, ale také finanční prostředky od několika dárců. Jako každý rok proběhly změny přesunů rozpočtových prostředků s ohledem na skutečné příjmy a výdaje (zejména v investiční oblasti). Obec začala v důsledku nízkých příjmů a vyšších výdajů uskutečňovat zápočty vzájemných příjmů a

⁴ Úroková sazba, za kterou si banky navzájem poskytují úvěry na českém mezibankovním trhu“. Podle této sazby se také určuje výše úrokové sazby například hypotéčních úvěrů a je vyhlášována Českou národní bankou.

výdajů s některými subjekty (Služby obce Strašice s.r.o., Veolia a.s.) a snížila tak výdajovou, ale i příjmovou část rozpočtu v cash flow.

Přestože nastalo nejvíce změn za sledované období, původní výši příjmů to natolik neovlivnilo. Upravené příjmy byly schváleny ve výši 80 970 tis. Kč, tedy nižší o 3 000 tis. Kč. Upravené výdaje stouply o 22 000 tis. Kč.

Kromě výše zmíněných faktů lze vyzorovat několik společných skutečností, vyskytujících se ve všech letech sledovaného období v menším či větším měřítku.

Rozpočet daňových příjmů byl sestaven s ohledem na skutečnosti, které vznikly v předešlém roce. Rozdíl vznikl v roce 2010, kdy byla navrhována nižší částka, oproti roku 2009, z důvodu probíhající celosvětové ekonomické krize, která postihla různé oblasti hospodářství. Dále v roce 2013, kdy byly tyto příjmy navýšeny o výpočty Ministerstva financí sdílených daní podle novely zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní.

Nedaňové příjmy se odvíjely od uzavřených smluv o pronájmech a od výše poplatků stanovených vyhláškami platnými pro daný rok. Kapitálové příjmy byly odhadnuty dle plánovaných prodejů majetku převážně v bývalých vojenských kasárnách, nicméně nepodařilo se většinu plánovaných prodejů uskutečnit.

Obec plánovala pokrýt ztrátu hospodaření minulého roku přijatým transferem, který by byl využit na splácení již probíhajících úvěrů. Dále chtěla využít příjmy získané z hospodářské činnosti obce na splátky úroků z úvěrů, půjček a stavebního spoření určeného na revitalizaci sídlišť (ten však plně pokrývaly příjmy z pronájmu tohoto majetku a ještě zbývaly finance pro sanování některých výdajů obce). Příjem, který obec získala z pronájmu tepelného hospodářství, dále využila na pokrytí splátek úvěrů na výstavbu nové kotelny a tepelných sítí. Splátky úvěru poskytnutého na výstavbu vodovodu a kanalizace v obecní části Huť byla obec nucena splácet z obecního rozpočtu.

Výdaje obec rozpočtovala na běžné výdaje, kam patří např. energie, opravy a údržby, materiálové a mzdové výdaje, služby či transfery. Investiční část výdajů, kterou obec plánovala, souvisela s pořízením dlouhodobého majetku.

Ve všech sledovaných letech se upravený rozpočet obce lišil od skutečně dosažených příjmů a výdajů pouze minimálně. Skutečné příjmy a výdaje byly většinou v porovnání s upraveným rozpočtem naplněny z více než 95 %.

Za velmi pozitivní vývoj daňových příjmů lze považovat skutečnost, že výše skutečně dosažených příjmů do roku 2011 vždy převýšila upravený rozpočet obce. Ale ani rok 2010 nebyl z pohledu daňových příjmů pro obec negativní, upraveného rozpočtu nebylo dosaženo pouze o 30 tis. Kč.

Odhad nedaňových příjmů vcelku reálně kopíroval skutečnost, nicméně jeho přesažení bylo dosaženo pouze v roce 2011 o pouhých 432 Kč. V ostatních letech tyto příjmy oproti plánované výši poklesly. Největší rozdíl ve skutečných příjmech lze pozorovat v roce 2013, který byl způsoben hlavně úbytkem nájemníků nebytových prostorů.

Jelikož jsou kapitálové příjmy obtížněji odhadnutelné, byly v první fázi odhadovány vyšší, nežli tomu bylo ve skutečnosti. Nejlepší odhad byl v roce 2011 a 2012, kdy rozdíl mezi upraveným rozpočtem a skutečně dosaženými příjmy byl minimální. Nicméně zastupitelstvu nebyla známa smlouva o uznání dluhu dodavateli kanalizace z roku 2010, podepsaná v roce 2012. V roce 2013 tomu bylo naopak, kdy upravený rozpočet byl vyšší přibližně o 4 000 tis. Kč oproti skutečně získaným příjmům.

Přijaté transfery byly z celkových příjmů nejhůře naplánované, což bylo způsobeno především nenaplněním přislíbených dotací a odstoupením některých zájemců o odkoupení objektů v bývalých kasárnách, jež obec v daném roce očekávala. Nejlepší odhad měla obec v roce 2012, kdy se lišil upravený rozpočet se skutečně dosaženými příjmy pouze o 16 Kč.

Nejlépe plánovaná byla z výdajů položka běžné výdaje, jelikož tyto výdaje se v obci pravidelně opakují a jsou tedy nejsnáze odhadnutelné. Opakem jsou kapitálové výdaje, které byly nejlépe odhadnuté v roce 2012, kdy došlo po rozpočtových změnách dokonce ke snížení výše těchto výdajů. Snížení výdajů bylo způsobeno jednak vyjednáváním lepších podmínek při odkupu pozemků od soukromých vlastníků a také pozastavením realizace několika menších investičních plánů.

5.2 ANALÝZA PŘÍJMŮ OBCE

Mezi hlavní příjmy obce patří příjmy daňové, nedaňové, kapitálové a přijaté transfery. Příjmy jsou pro obec nesmírně důležité, protože jen díky nim může zajišťovat veřejné statky určené občanům. Kompletní vývoj těchto příjmů v letech 2010 - 2013 je znázorněn v následující tab. č. 9.

Tab. č. 9: Struktura příjmů v letech 2010 – 2013 (v tis. Kč)

Příjmy obce	2010	2011	2012	2013
Daňové	27 576	21 055	22 428	27 856
Nedaňové	17 204	12 472	9 807	6 388
Kapitálové	5 486	6 146	4 431	1 726
Přijaté transfery	28 091	14 426	9 283	41 043
Celkem	78 357	54 099	45 949	77 013

Zdroj: [31], vlastní zpracování, 2015

Z analyzovaného období vyplývá, že největší podíl na celkových příjmech obce tvoří daňové příjmy. Druhou neméně významnou položkou jsou přijaté transfery. Oba druhy příjmů mají v těchto letech kolísavý trend. Největší skok je patrný mezi roky 2012 a 2013, kdy přijaté transfery vzrostly o 32 000 tis. Kč, z důvodu přijaté dotace určené na vybudování vodovodu a kanalizace v obecní části Hut'.

Nedaňové příjmy mají ve sledovaném období klesající charakter. Tyto příjmy jsou nejvíce ovlivněny samotnou aktivitou obce, např. pronájem nevyužívaných prostor v areálu bývalých kasáren.

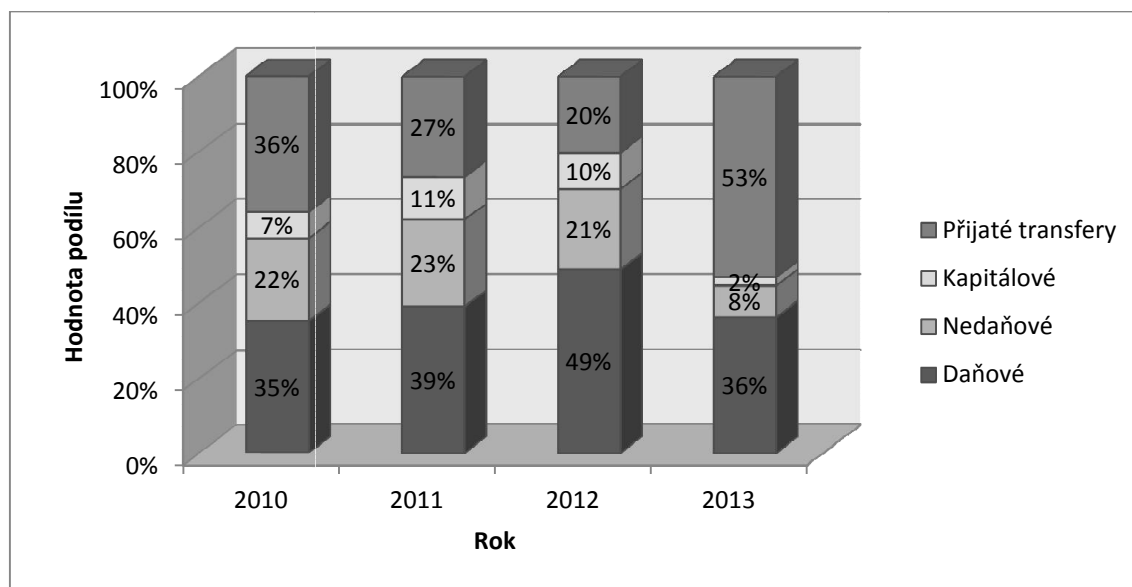
Kapitálové příjmy obce jsou relativně nejnižšími příjmy. Do kapitálových příjmů jsou v tomto případě zahrnuty příjmy z prodeje pozemků, ostatních nemovitostí a jejich částí a z prodeje ostatního dlouhodobého hmotného majetku.

Bližší informace o jednotlivých druzích příjmů budou uvedeny v následujících podkapitolách.

Na obr. č. 5 je znázorněn procentuální vývoj příjmů obce. V prvním sledovaném roce tvořily nejvýznamnější položku daňové příjmy a přijaté transfery. Oba typy příjmů byly téměř vyrovnané. V následujících letech rostl podíl daňových příjmů na úkor ostatních. V posledním roce rapidně vzrostly přijaté transfery, které v tomto roce tvořily

nadpoloviční většinu celkových příjmů obce. Méně významnou položku celkových příjmů tvořily nedaňové příjmy, které se pohybovaly okolo 20 % a kapitálové příjmy, které dosahovaly výše 10 %, svého minima dosáhly v roce 2013. Tyto příjmy jsou brány spíše jako doplňkové zdroje příjmů.

Obr. č. 5: Podíl jednotlivých druhů příjmů na celkových příjmech obce (v %)

Zdroj: [31], vlastní zpracování, 2015

5.2.1 DAŇOVÉ PŘÍJMY

Daňové příjmy jsou největším zdrojem příjmů obecního rozpočtu. Jejich výše se odvíjí od zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. Jelikož se jedná o poměrně stabilní příjem, obec může plánovat investice i na několik let dopředu.

Tab. č. 10: Struktura daňových příjmů v letech 2010 - 2013 (v tis. Kč)

Daňové příjmy	2010	2011	2012	2013
Svěřené daně	10 781	4 687	5 062	5 372
Sdílené daně	15 518	15 041	15 560	20 488
Místní poplatky	1 033	1 058	1 363	1 683
Ostatní daňové příjmy	244	269	439	313
Celkem	27 576	21 055	22 424	27 856

Zdroj: [31], vlastní zpracování, 2015

Největší podíl na daňových příjmech tvořily sdílené daně. Můžeme říci, že tyto daně měly za sledované období poměrně stabilní charakter s výjimkou roku 2013, kdy došlo k rapidnímu nárůstu o 5 000 tis. Kč. Tento nárůst byl způsoben změnou zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, která způsobila zvýšení procentního podílu obcí na celostátním hrubém výnosu sdílených daní.

Druhou nejvýznamnější výnosovou položkou mezi daňovými příjmy byly daně svěřené. U těchto daní docházelo k větším meziročním výkyvům. Největší rozdíl nastal mezi rokem 2010, který byl ze všech let nejvýnosnější, a rokem 2011, kdy příjmy klesly zhruba o 6 000 tis. Kč z důvodu nižší DPPO za obce. Od roku 2011 postupně docházelo k růstu těchto příjmů, tedy k narůstání DPPO za obce i daně z nemovitých věcí.

Místní poplatky jako jediné ze všech typů daňových příjmů po celou dobu sledovaného období stabilně rostou, protože postupně docházelo k jejich navyšování.

Svěřené daně

Svěřené daně jsou pro obec důležitým zdrojem příjmů, jelikož výnos z těchto daní výlučně plyne do obecního rozpočtu té obce, na jejímž území byla příslušná daň vybrána. Výhoda pro obec plyne z možnosti ovlivnit počet poplatníků této daně, např. rozšířením stavebních pozemků v územním plánu obce.

Tab. č. 11: Struktura svěřených daní v letech 2010 – 2013 (v tis. Kč)

Svěřené daně	2010	2011	2012	2013
DPPO za obce	9 768	3 617	3 946	4 170
Daň z nemovitých věcí	1 013	1 070	1 116	1 202
Celkem	10 781	4 687	5 062	5 372

Zdroj: [31], vlastní zpracování, 2015

Daň z příjmů právnických osob za obce je daň, kterou obec vypočítá, doloží ji finančnímu úřadu, ale fyzicky nevybírá, jelikož obec sama je zároveň také příjemcem.

Daň z nemovitých věcí měla ve sledovaném období rostoucí trend. Příjem by mohl být pro obec vyšší, kdyby využila možnosti stanovit obecně závaznou vyhláškou místní koeficient, kterým se násobí základní sazba daně. Občané by však navýšení mohli brát z jejich pohledu jako negativní.

Sdílené daně

Do obecního rozpočtu plyne pouze podíl na celostátním výnosu sdílené daně. Toto rozdělení výnosu je upraveno zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. Nejčastěji jsou daně rozdělovány do rozpočtu státního, zbytek putuje do rozpočtů krajských a obecních.

Tab. č. 12: Struktura sdílených daní v letech 2010 – 2013 (v tis. Kč)

Sdílené daně	2010	2011	2012	2013
DPFO ze závislé činnosti	3 394	3 576	3 742	4 869
DPFO z SVČ	506	1 426	303	306
DPFO z kapitálových výnosů	298	322	390	506
DPPO	3 597	2 197	3 645	4 484
DPH	7 723	7 520	7 482	10 323
Celkem	15 518	15 041	15 562	20 488

Zdroj: [31], vlastní zpracování, 2015

Nejvýznamnějším příjmem ze sdílené daně byl pro obec příjem daně z přidané hodnoty. Daň měla až do roku 2013 nepatrně klesající charakter. V roce 2013 oproti roku předešlému došlo k nárůstu o 3 000 tis. Kč. Nárůst je mimo jiné způsoben změnou daňové sazby, které nabyla své účinnosti k 1.1.2013. Základní sazba vzrostla z původních 20 % na 21 % a snížená sazba vzrostla z 14 % na 15 %. [32]

Daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků každoročně narůstala.

Daň z příjmu právnických osob byla ve sledovaných letech nejnižší v roce 2011 a nejvyšší v roce 2013. Rozdíl mezi těmito roky se pohyboval okolo 2 300 tis. Kč.

Daň z příjmu fyzických osob ze samostatně výdělečné činnosti zaznamenala největší nárůst v roce 2011, kdy rozdíl činil 920 tis. Kč, ale následný rok došlo k rapidnímu poklesu zhruba o 1 100 tis. Kč.

Daň z kapitálových výnosů tvořila nejmenší část z celkových sdílených daní. Pozitivním úkazem však bylo, že každým rokem docházelo k nepatrnému nárůstu.

Výše příjmů sdílených daní se odvíjela také podle podílu, který je určen obcím z celostátního hrubého výnosu daní.

Do roku 2013 byl podíl z celostátního hrubého výnosu daní následující:

- podíl z DPFO ze závislé činnosti činil 21,4 %
- podíl z DPFO ze SVČ činil 21,4 % z 60 % celostátního výnosu
- podíl z DPFO z kapitálových výnosů činil 21,4 %
- podíl z DPPO činil 21,4 %
- podíl z DPH činil 19,93 % (od 1. ledna 2012). [33], [34]

Od roku 2013 nastaly změny v rozpočtovém určení. Ke změnám bylo nutno přistoupit především z důvodu špatného přerozdělení, kdy malé obce a velká města dostávaly z daní největší podíl oproti obcím, kde žilo přibližně 5 000 obyvatel.

Podíl z celostátního rozpočtu byl změněn následujícím způsobem:

- podíl z DPFO ze závislé činnosti činí 22,87 %
- podíl z DPFO ze SVČ činí 23,58 % z 60 % celostátního výnosu
- podíl z DPFO z kapitálových výnosů činí 23,58 %
- podíl z DPPO činí 23,58 %
- podíl z DPH 20,83 %. [33]

Místní poplatky

Obec Strašice vybírá většinu místních poplatků, které umožňuje vybírat zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích. Obec od roku 2011 vybírá také místní poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace. V tab. č. 13 není tato položka z důvodu zanedbatelných částek uvedena.

Tab. č. 13: Struktura místních poplatků v letech 2010 – 2013 (v tis. Kč)

Místní poplatky	2010	2011	2012	2013
Poplatek ze psů	60	63	69	58
Poplatek za užívání veřejného prostranství	8	10	12	15
Poplatek ze vstupného	1	1	4	1
Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj	50	60	0	0
Poplatek za provoz systému shromažď., sběru ...	914	923	1 278	1 609
Celkem	1 033	1 057	1 363	1 683

Zdroj: [31], vlastní zpracování, 2015

Nejvyšší příjmy plynuly obci z poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Každoročně se příjmy navyšovaly z důvodu rostoucích nákladů na odvoz odpadů.

V roce 2010 byl tento poplatek stanoven ve výši 400 Kč/osoba/rok. O rok později došlo k navýšení poplatku na 500 Kč a v posledním roce na 700 Kč. Pokud poplatník včas tuto částku neuhradil, obec mu účtovala dvojnásobek sazby. V rámci tohoto poplatku však občané mohli i nadále využívat služby sběrného dvora v obci.

Místní poplatek ze psů byl druhým nejvýnosnějším poplatkem. Dle obecně závazné vyhlášky č. 01/2010 v sledovaných letech činil roční poplatek za psa chovaného v bytových domech 800 Kč, v rodinných domech 50 Kč a za psa využívaného k hlídání objektu 100 Kč. Kolísavý trend v jednotlivých letech byl způsoben, do roku 2012 nárůstem a od roku 2013 poklesem, chovaných psů převážně v bytových domech.

Poslední významnější položku příjmů tvořil poplatek za provozování výherního hracího přístroje. V roce 2010 bylo vybráno 50 tis. Kč o rok později o 10 tis. Kč více. Sazba poplatku byla stanovena ve výši 5 tis. Kč na každé 3 měsíce/přístroj. Pokud byl automat provozován kratší dobu, byla sazba stanovena příslušným poměrem po dobu provozu.

Od roku 2012 byl zákonem č. 458/2011 Sb., o změně zákonů související se zřízením jednoho inkasního místa a dalších změnách daňových a pojistných zákonů zrušen tento poplatek, který byl nahrazen odvodem z loterií a jiných podobných her. [35]

Poplatek za užívání veřejného prostranství měl po celou dobu rostoucí tendenci z důvodu každoročního navyšování některých poplatků. Sazba poplatku byla určena za každý započatý m² za plochu a den.

V roce 2010 byly jednotlivé sazby stanoveny takto:

- pro umístění stavebních zařízení 5 Kč
- pro provádění výkopových prací a za umístění materiálů 10 Kč
- pro umístění dočasných staveb a zařízení sloužících pro poskytování prodeje a služeb do 2 m² 50 Kč/den a nad 2 m² 100Kč/den.

Obec dále stanovila paušální poplatky za umístění:

- reklamních zařízení a skládek 100 Kč/měsíc
- zařízení cirkusů, lunaparků apod. 1 tis. Kč/rok.

O rok později došlo k navýšení sazby pro umístění dočasných staveb a zařízení sloužících pro poskytování prodeje a služeb do 2 m² na 100 Kč a nad 2 m² na 200 Kč. Navýšení se týkalo také paušálních poplatků za umístění reklamních zařízení a skládek na výši 200 Kč/rok a za umístění zařízení cirkusů apod. na výši 1,5 tis. Kč/rok.

V roce 2012 a 2013 platila v obci obecně závazná vyhláška č. 1/2012. V této vyhlášce došlo k rozdělení sazeb poplatků za umístění zařízení sloužících pro poskytování služeb, 10 Kč, a za umístění zařízení sloužících pro poskytování prodeje 100 Kč. Ostatní sazby zůstaly neměnné.

Příjmy za poplatek ze vstupného byly pro obec zanedbatelnými položkami. Zlom nastal v roce 2012, kdy byly vybrány 4 tis. Kč. Bylo to způsobeno hlavně tím, že v roce 2011 byla dokončena rekonstrukce Společenského domu a v následujícím roce obec navýšila poplatky ze vstupného vzhledem k plánovaným akcím.

Do roku 2011 byla vybírána paušální sazba 5 % ze vstupného na kulturní, sportovní, prodejní a reklamní akci. Od roku 2012 se navýšila sazba na 10 % ze vstupného na prodejní a reklamní akce.

Ostatní daňové příjmy

Správní poplatky v České republice upravuje zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích.

Tab. č. 14: Struktura ostatních daňových příjmů v letech 2010 – 2013 (v tis. Kč)

Ostatní daňové příjmy	2010	2011	2012	2013
Správní poplatky	85	70	66	52
Poplatky za uložení odpadů	129	122	114	14
Odvody za odnětí půdy	30	0	0	0
Odvod výtěžku z provozování loterií	0	77	113	104
Odvod z výherních hracích přístrojů	0	0	146	143
Celkem	244	269	439	313

Zdroj: [31], vlastní zpracování, 2015

Správní poplatky v obci byly tvořeny zejména poplatky za matriční služby a poplatky související se službou Czech Point, jakými jsou výpisy s katastrálního, živnostenského rejstříku, rejstříku trestů apod. Tyto poplatky každým rokem klesají, zejména z důvodu klesajícího zájmu obyvatel o tyto služby. Některé služby byly také zrušeny a přesunuty do okresního města.

Od roku 2012 přibyl odvod z výherních hracích přístrojů, který nahradil místní poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj. Tento odvod společně s odvodem výtěžku z provozovaných loterií značně přispíval do příjmové stránky rozpočtu obce. Nejvíce se však na ostatních daňových příjmech podílel poplatek za uložení odpadů. Tento poplatek zaznamenal rapidní pokles v roce 2013. Důvodem poklesu bylo zavedení hranice uložení 1 t odpadu/rok zdarma pro občany obce.

5.2.2 NEDAŇOVÉ PŘÍJMY

Nedaňové příjmy poskytují obci volnost při stanovení jejich výše a struktury. Mezi tyto příjmy spadají příjmy z bytového hospodářství, z poskytování služeb, z pronájmu hřobových míst apod.

Tab. č. 15: Struktura nedaňových příjmů v letech 2010 – 2013 (v tis. Kč)

Nedaňové příjmy	2010	2011	2012	2013
Příjmy z vlastního podnikání	10 257	10 253	9 396	6 080
Přijaté sankční pokuty	163	2 106	264	200
Ostatní nedaňové příjmy	6 784	93	147	108
Splátky půjčených prostředků	0	20	0	0
Celkem	17 204	12 472	9 807	6 388

Zdroj: [31], vlastní zpracování, 2015

Největší podíl na celkových nedaňových příjmech byl tvořen příjmy z vlastního podnikání, které zahrnovaly především příjmy z pronájmu majetku obce a služby s tím související.

Příjmy z vlastního podnikání dosahovaly nejvyšší částky v roce 2010, 10 257 tis. Kč. V roce 2011 se jejich výše nepatrně snížila na částku 10 253 tis. Kč navzdory faktu, že čistírna odpadních vod zaznamenala vyšší objem m³ vody zpracovaných na místní čističce, tudíž pronájem čističky navýšil rozpočet nedaňových příjmů. Dále se zvýšila návštěvnost Muzea Středních Brd a s tím spojený prodej upomínkových předmětů. Rok 2012 znamenal další pokles nedaňových příjmů, přestože došlo k pronájmu lesních pozemků a pronájmu nových hrobových a urnových míst na veřejném pohřebišti v obci.

Ostatní nedaňové příjmy byly v roce 2010 druhou nejvýnosnější příjmovou položkou, přestože jejich výše výrazně kolísala. Přijaté sankční platby byly tvořeny především příjmy za pokuty za narušení bezpečnosti a veřejného pořádku, ale také přijaté platby od neplatičů nájemného.

Také v obci Strašice dochází ke zvyšování pohledávek vůči neplatičům nájemného. Dle vyhlášky Ministerstva financí č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších zákonů, pro některé vybrané účetní jednotky, obec tvoří v případě pohledávek opravnou položku ve výši 10 % za každých ukončených devadesát dnů po splatnosti dané pohledávky. [36]

Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy jsou především příjmy z prodeje dlouhodobého majetku. Jejich příjem je charakteristický tím, že je nepravidelný a jednorázový. Vždy by však obec měla zvážit, zda je prodej majetku pro ni výhodnější nežli jeho pronájem. Zásadní věcí, která ovlivňuje zájem o pronájmy je jednak stav objektů (financování zachovné činnosti je v obci minimální) a jednak cena služeb a energií.

Tab. č. 16: Struktura kapitálových příjmů v letech 2010 – 2013 (v tis. Kč)

Kapitálové příjmy	2010	2011	2012	2013
Příjmy z prodeje ostatních nemov.	3 727	4 011	3 602	1 196
Příjmy z prodeje pozemků	1 741	2 120	825	530
Příjmy z prodeje ostatního DHM	18	15	4	0
Celkem	5 486	6 146	4 431	1 726

Zdroj: [31], vlastní zpracování, 2015

Hlavní kapitálové příjmy pro obec plynuly z prodeje ostatních nemovitostí. V roce 2011 příjmy činily 4 011 tis. Kč. Zároveň byl zaznamenán největší nárůst kapitálových příjmů oproti předchozímu roku, téměř 660 tis. Kč.

V roce 2010 došlo k odprodeji několika pozemků v areálu bývalých vojenských kasáren za účelem např. vybudování fotovoltaické elektrárny či komerční výstavby řadových garáží pro občany. Dále došlo také k prodeji pozemků v blízkosti bývalé telefonní ústředny, k prodeji středotlakých plynovodních přípojek vedoucí k nové hasičské zbrojnici a do plynové kotelny v bývalých vojenských kasárnách.

V areálu bývalých vojenských kasáren došlo také k odprodeji budov pro budoucí výstavbu bytů dle projektu obce z roku 2006, k vybudování cyklo ubytovny a k prodeji bloku garáží, které dříve využívala armáda.

V roce 2011 bylo uvažováno o prodeji distribuční elektrické sítě v souvislosti s novou energetickou koncepcí obce a plány na výstavbu kotelny na obnovitelné zdroje (biomasa). Z této transakce však sešlo jednak z důvodů rozhodnutí ČEZ a.s. nekoupit tuto síť z důvodů jejího špatného technického stavu a jednak z důvodů odstoupení obce od záměru výstavby biomasové kotelny.

Za velmi pozitivní považuje obec odprodej budovy v tomtéž areálu, kde by nový majitel chtěl realizovat např. výstavbu bytových jednotek, které by v budoucnu pronajímal. Velkou výhodou by bylo napojení nových budov na stávající obecní teplovody, což by vedlo ke snížení ceny tepla v obci.

Následující byl prodej pozemků, které vlastník chce využívat jako skladovací prostory v rámci své podnikatelské činnosti a prodej dalších pozemků Plzeňskému skartu k rozšíření stávajícího zázemí. Na žádost občanů bylo vyhověno v prodeji pozemků "zahrádek", které byly dříve v jejich pronájmu a nyní by přešly do jejich soukromého vlastnictví. Tento prodej vede k pozitivnímu nárůstu příjmu z daně z nemovitých věcí.

Na rok 2012 byl schválen prodej budov v bývalých kasárnách za účelem vytvoření celních skladů, dílny na opravu a montáž vybavení pro kina apod., vytvoření skladu a v budoucnu také kamenného obchodu s motoristickými potřebami a parkovací plochy. Dále byl prodán pozemek zdejšímu podnikateli za účelem parkovacích míst pro vlastní automobily a rozšíření svého stávajícího zázemí. Bohužel k některým těmto odkupům nedošlo z důvodu odstoupení žadatele či z důvodu nepodepsání kupních smluv.

Dále byl v obci realizován prodej garážového stání v řadové garáži na žádost stávajícího nájemce a v obecní části Dvůr obec prodala část nově vybudovaného plynového potrubí k novostavbám rodinných domků.

Jako v předchozích letech, tak také v roce 2013 získala obec příjmy z prodeje nemovitostí na území bývalých kasáren za účelem vytvoření skladu, parkoviště pro nákladní automobily a rozšíření stávajících pozemků současných vlastníků.

Zajímavou žádostí pro obec byl prodej pozemku za účelem vybudování vlastní trafostanice a zajištění svého odběrného místa elektrické energie. Tento zájemce patřil k největšímu odběrateli elektrické energie v areálu bývalých vojenských kasáren, ale též byl neplatičem. Tudíž na obec byly fakturovány nejen dlužné částky, ale také úroky za pozdní platby od současného dodavatele elektrické energie.

Pokud prodávané pozemky byly ve stavu vhodného užívání, prodávala je obec za 150 Kč/m², pokud se jednalo o pozemky, kde bylo zapotřebí rekonstrukce či investice do infrastruktury a inženýrských sítí, byly prodány za 100 Kč/m². Obdobně se postupovalo

u budov. Jestliže byly budovy ve stavu, který vyžadoval značné náklady na obnovu, obec je odprodávala za cenu pozemku.

Přijaté transfery

Přijaté transfery obce jsou tvořeny investičními přijatými dotacemi a neinvestičními přijatými dotacemi.

Mezi investiční přijaté dotace obce Strašice patří investiční přijaté transfery ze státních fondů, od krajů a ostatní investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu.

Mezi neinvestiční přijaté dotace patří neinvestiční přijaté transfery od krajů, obcí, ze státních fondů, ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu, z všeobecné pokladní správy státního rozpočtu, ostatní neinvestiční přijaté transfery od rozpočtů územní úrovně a převody z vlastních fondů hospodářské činnosti.

Tab. č. 17: Struktura přijatých transferů v letech 2010 – 2013 (v tis. Kč)

Dotace	2010	2011	2012	2013
Investiční	18 524	3 520	140	31 731
Neinvestiční	9 567	10 906	9 143	9 312
Celkem	28 091	14 426	9 283	41 043

Zdroj: [31], vlastní zpracování, 2015

Z předchozí tabulky můžeme vidět, že obec hospodařila v roce 2013 s nejvyššími dotacemi ze všech analyzovaných let, konkrétně ve výši 41 043 tis. Kč.

Obci byl poskytnut transfer od Krajského úřadu Plzeňského kraje (dále jen KÚPK) na volby prezidenta ve výši 78 tis. Kč a do poslanecké sněmovny ve výši 63 tis. Kč, na činnost a vybavení pro hasiče ve výši 99 tis. Kč a účelová dotace na informační centrum v Muzeu Středních Brd ve výši 10 tis. Kč.

Dalšími dotacemi byly dotace na veřejně prospěšné práce od úřadu práce a na činnost veřejné správy. Dále byl převeden transfer místní základní škole na vzdělávací program.

V září obec obdržela očekávanou dotaci z roku 2009 od SFŽP na rekonstrukci II. etapy vodovodu a kanalizace v obecní části Huť. Tato dotace byla podmíněna několika podmínkami EU a SFŽP, které existovaly jak na začátku stavby či vznikaly v průběhu

času (např. výběrovým řízením na koncesovaného provozovatele, nebo i jen výrobou a umístěním pamětní desky u obecního úřadu).

Obec dále obdržela dobrovolné dotace od několika dárců – města Rokycany, obcí Petrov a Mileč, od krajů Zlínského a Olomouckého. Tyto dotace byly určeny na opravy silnic, příkopů a propustí po povodních.

Oproti roku 2013, tedy v letech 2010 – 2012, se dotace v posouzení s předchozím obdobím snižovaly téměř o polovinu.

V roce 2010 obec obdržela druhou nejvyšší sumu, 28 091 tis. Kč. Nejvíce se tyto přijaté transfery použily na zateplení základní školy, na rozšíření Areálu zážitkové a poznávací turistiky Střední Podbrdsko Strašice, tepelné sítě, vodovod a kanalizace v objektu bývalých vojenských kasáren a litinový křížek umístěný na návsi obce.

Od KÚPK obec přijala dotace na volby do parlamentu ve výši 55 tis. Kč a do zastupitelstva obce ve výši 75 tis. Kč, přičemž obec kraji vrátila 7 tis. Kč, které nevyužila. Dále obec obdržela dotaci poskytnutou na sčítání lidu, domů a bytů 2011 ve výši 7 tis. Kč. Jelikož tato dotace byla pro obec nedostačující, byla nucena zbývající částku uhradit z rozpočtu obce.

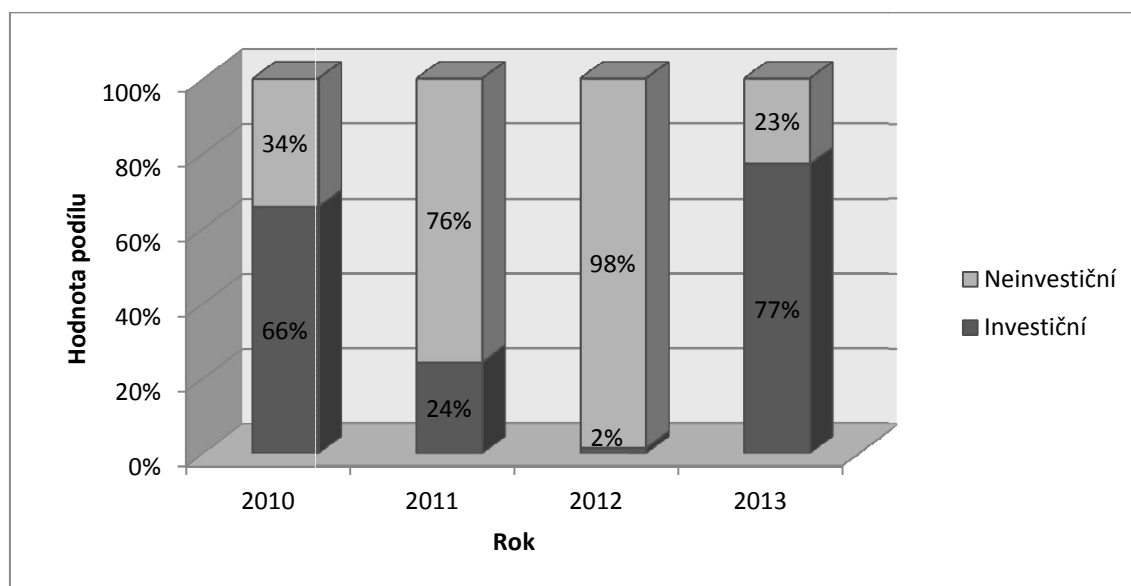
V roce 2011 získala obec od KÚPK dotaci na sčítání lidu, domů a bytů 2011 ve výši 13 tis. Kč, účelovou dotaci určenou k zajištění provozu webového portálu „Bezpečný kraj“ ve výši 20 tis. Kč a dotaci pro základní školu na vzdělávací program.

Dalšími dotacemi byly dotace na činnost veřejné správy a přijaté dotace na úroky na zateplení bytových domů z ČMZRB. Prostřednictvím Ministerstva pro místní rozvoj obec uhradila část nákladů na zateplení objektu z bývalých kasáren plánovaného na výstavbu domova pro seniory.

V roce 2012 obec přijala dotace poskytnuté KÚPK na volby do zastupitelstev krajů ve výši 88 tis. Kč a volby prezidenta ve výši 2 tis. Kč. Dále přijala účelovou dotaci určenou na výstavbu přístřešku pro zemědělské stroje v muzeu ve Strašicích v rámci podpory rozvoje venkova ve výši 140 tis. Kč a pro informační centrum ve výši 10 tis. Kč.

Jako již v předchozích letech byl i tento rok základní škole poskytnut transfer na vzdělávací program, na činnost veřejné správy a byly opět přijaty dotace na úroky na zateplení bytových domů z ČMZRB z dotačního titulu PANEL ze SFRB.

Obr. č. 6: Podíl jednotlivých typů dotací na celkových dotacích v letech 2010 – 2013 (v %)

Zdroj: [31], vlastní zpracování, 2015

V roce 2010 a 2013 převažovaly investiční dotace s největším podílem ostatních přijatých transferů ze státního rozpočtu, přičemž v roce 2013 tyto dotace tvořily většinu investičních dotací.

Od roku 2011 poté začaly převažovat neinvestiční dotace, které v roce 2012 tvořily téměř 100 % z celkových přijatých transferů. Největší zastoupení však měly převody z vlastních fondů hospodářské činnosti, jež tvořily nadpoloviční většinu.

5.3 ANALÝZA VÝDAJŮ OBCE

Výdaje obce Strašice jsou rozděleny na dvě skupiny – běžné a kapitálové. Běžnými výdaji obec financuje běžné potřeby nezbytné pro chod obce. Kapitálové výdaje jsou poté výdaji, z kterých obec financuje dlouhodobé potřeby.

Tab. č. 18: Struktura výdajů v letech 2010 – 2013 (v tis. Kč)

Výdaje obce	2010	2011	2012	2013
Běžné výdaje	43 729	38 865	36 529	41 006
Kapitálové výdaje	63 390	7 109	3 795	20 647
Celkem	107 119	45 974	40 324	61 653

Zdroj: [31], vlastní zpracování, 2015

V analyzovaném období běžné výdaje převyšovaly výdaje kapitálové, vyjma prvního analyzovaného roku kdy byla situace opačná. Hlavním důvodem byly nejrozsáhlejší investice z tohoto čtyřletého období. Běžné i kapitálové výdaje měly do roku 2012 klesající tendenci a v roce 2013 oba typy výdajů opět vzrostly. Značnější nárůst zaznamenaly kapitálové výdaje, které vzrostly přibližně o 17 000 tis. Kč. Vyšší běžné výdaje jsou např. automaticky ve volebních letech, kdy po volbách dochází k výměně uvolněných funkcionářů obce, kdy se vyplácí odstupné.

Běžné výdaje

V roce 2010 obec přispěla ke zlepšení kulturního zázemí nákupem vybavení pro Areál zážitkové a poznávací turistiky a Společenského domu.

V témže roce proběhla řada oprav, které byly ku prospěchu všech občanů. Opravena byla budova zdravotního střediska, vstupy do bytových domů, rekonstrukce bytových, ale také nebytových prostor. Žáci základní školy a rekreační aktivisté zajisté uvítali nové osvětlení prostoru tělocvičny v základní škole.

Výše běžných výdajů byla ovlivněna nejen výše zmíněnými opravami, ale také vyššími náklady na odvoz a zpracování odpadů, vyšším nájemným za nebytový prostor v společenství vlastníků jednotek, poplatkem a úroky na úvěrových účtech a daní z převodu nemovitostí za prodaný majetek.

V následujících letech obec vynaložila převážně výdaje na samotný provoz a dále výdaje, které vznikaly v rámci vedení běžných a úvěrových účtů, jako jsou poplatky za jejich vedení, placení úroků apod. V roce 2011 se ve výdajích dále projevilo navýšení cen energií a drobné opravy nemovitého majetku.

V roce 2013 obec investovala značněji, než tomu bylo v předešlých dvou letech. Výdaje nejvíce posloužily na opravy základní školy, obecního úřadu, sociálního zařízení v mateřské škole, opony ve Společenském domě, kotle pro výhřev budovy sboru dobrovolných hasičů, nebytových prostor, strojů a přístrojů na údržbu zeleně a pořádku v obci a další drobné opravy. Dalšími výdaji, které navýšily jejich částku, byly provedené zemní práce na protipovodňová opatření.

Kapitálové výdaje

Rok 2010 byl pro obec z pohledu kapitálových výdajů poměrně nákladný. Za tento rok obec vybudovala vodovod, kanalizaci a tepelné sítě v areálu bývalých kasáren, ke zdravotnímu středisku nakoupila a nainstalovala ocelovou rampu pro bezbariérový přístup a budovu zateplila, v základní škole vybudovala nové šatny, v bývalém posádkovém domě armády vybudovala společenský sál, v Areálu zážitkové a poznávací turistky dokončila stavební práce, na návsi zpětně postavila historický litinový křížek, byty druhé kategorie přeměnila na kategorii první pomoci plynofikace bytů, proběhla montáž nových televizních antén. Obec také koupila plošinu pro výškové práce, zejména opravy veřejného osvětlení a ošetřování stromů a další výdaje byly vynaloženy na technické zhodnocení nebytových prostor, na zpracování žádostí o dotace či za projektovou dokumentaci a pasporty místních komunikací a mostů a propustků na nich.

Rok 2011 byl ve znamení dokončovacích prací na základní škole, na Společenském domě a v Areálu zážitkové a poznávací turistky. Dále došlo k zateplení budovy pro plánovaný domov pro seniory, k rekonstrukci veřejného osvětlení, další plynofikaci bytů, zřízení inženýrských sítí v obecní části Dvůr a zhotovení projektové dokumentace na vodovod.

V roce 2012 byly vynaloženy výdaje na vybudování nového prostoru pro bankomat v budově radnice, nákup pozemků od soukromých vlastníků, další rekonstrukci veřejného osvětlení, plynofikaci bytů. Obec mimo jiné pronajala soukromému subjektu budovu pro plánovaný domov pro seniory s tím, že jej tento subjekt zainvestuje a podepsala s ním opční smlouvu na tento objekt.

V roce 2013 proběhlo doplacení faktur za vodovod a kanalizaci v obecní části Huť včetně pamětní desky a doplacení sanitární techniky v šatnách základní školy. Dále byla dokončena rekonstrukce veřejného osvětlení, plynofikace bytů, zřízena plynová

přípojka v obecní části Dvůr a dostavěn přístřešek na zemědělské stroje v Areálu zážitkové a poznávací turistky včetně pamětní desky.

V následující tab. č. 19 jsou výdaje rozděleny podle odvětvového třídění dle vyhlášky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě.

Tab. č. 19: Struktura hlavních výdajových oblastí v letech 2010 – 2013 (v tis. Kč)

Skupina	2010	2011	2012	2013
Průmyslová a ostatní odvětví hospod.	17 579	1 223	1 188	20 038
Služby pro obyvatelstvo	71 205	25 622	24 578	26 837
Sociální věci a politika zaměstnanosti	0	5 041	1 173	2
Bezpečnost státu a právní ochrana	1 786	1 616	1 587	1 723
Všeobecná veřejná správa a služby	16 548	12 472	11 797	13 054
Celkem	107 118	45 974	40 323	241 994

Zdroj: [31], vlastní zpracování, 2015

Jak je patrné z tab. č. 19 největší zastoupení mají výdaje určené na služby pro obyvatelstvo. Obec pro tyto činnosti založila obecní firmu Služby obce Strašice s.r.o., které je stoprocentním vlastníkem a která zajišťuje výrobu tepla, provoz ČOV, provoz skládky tuhých komunálních odpadů a další drobné služby. Každý rok se nejvíce na těchto výdajích podílely výdaje na komunální služby, které obec poskytuje, výdaje na úhradu energií, platů zaměstnanců popřípadě nákup nových pozemků. Další významnou položkou byly výdaje spojené s bytovou správou, které zahrnovaly především placené úroky z úvěrů a opravu a údržbu bytových domů. Nejvyšší částky dosáhly tyto výdaje v roce 2010, kdy bylo na bytovou správu vynaloženo 10 500 tis. Kč a na komunální služby obce 13 967 tis. Kč. Ve službách byly dále zahrnuty výdaje na kulturu, zdravotnictví, školství a další.

V odvětví všeobecné veřejné správy a služeb se nejvýrazněji odrážely výdaje vynaložené na činnost místní správy. Významnou výdajovou položkou byly platy zaměstnanců místní správy, které v roce 2011 a 2012 dosahovaly částky 2 200 tis. Kč. Výdaje na místní správu, které mimo jiné zahrnovaly sociální a zdravotní pojištění, energie, právní služby, školení pro zaměstnance, nákup služeb, opravy a údržby, ale také odměny zastupitelům obce, se v průměru pohybovaly okolo 6 000 tis. Kč po celé sledované období.

Výdaje na průmyslová a ostatní odvětví hospodářství se markantně odlišovaly v roce 2010 a 2013. Největšími položkami byly výdaje určené na údržbu silnic a s tím spojený nákup služeb a materiálu, ale také výdaje spojené s poskytováním pitné vody. V roce 2010 dosahovaly výdaje takovéto částky z důvodu vynaložených výdajů na generální opravu čističky odpadních vod. V posledním roce došlo k navýšení výdajů na cestovní ruch, které obec začala evidovat až od roku 2012 a na pitnou vodu.

Výdaje na bezpečnost státu a právní ochranu měly po celou dobu konstantní charakter. Výdaje byly tvořeny dvěma položkami, a to výdaji na bezpečnost veřejného pořádku (obec založila v roce 2008 Obecní policii) a požární ochranu. Přičemž v prvním případě se jednalo o výdaje na platy zaměstnanců, sociální a zdravotní pojištění a nákup služeb. V druhém případě byly zahrnuty výdaje na energie, ochranné pomůcky a opravy.

Odvětví sociálních věcí a politiky zaměstnanosti nehrálo pro obec příliš významnou roli. Výdaje, které byly v rámci tohoto odvětví vynaloženy, se týkaly převážně údržby budov či ochrany obyvatel a s tím spojenými rezervami.

5.4 FINANCOVÁNÍ OBCE

Třída financování je tvořena návratnými peněžními operacemi, tedy obec zapůjčené finanční prostředky musí splácet dané instituci. K této situaci obec přistupuje v případě hospodaření se schodkem, tzn. výdaje obce, převyšují její příjmy.

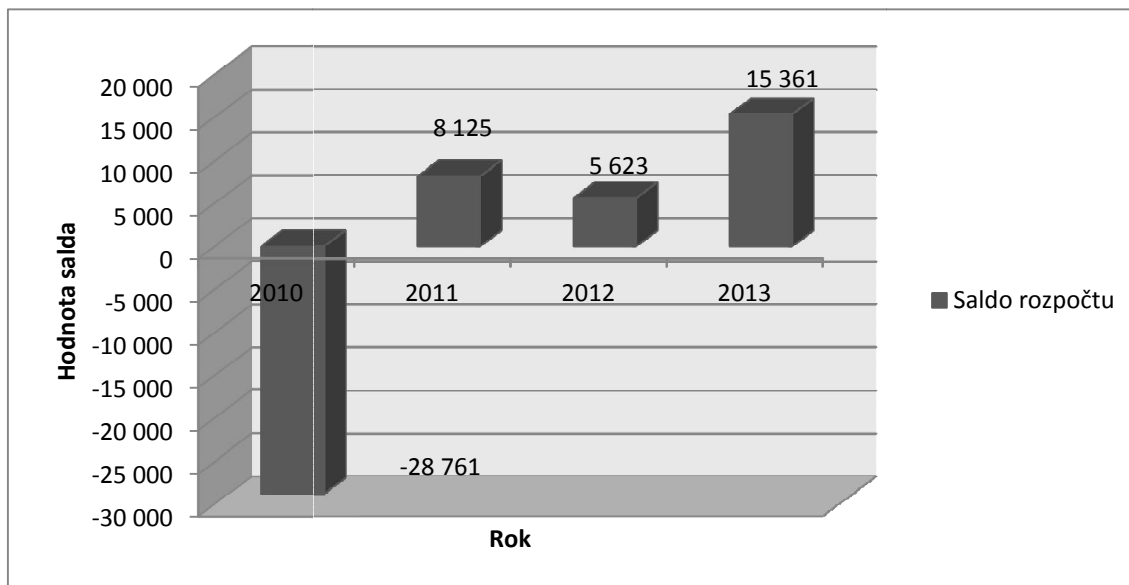
Tab. č. 20: Financování obce v letech 2010 - 2013 (v tis. Kč)

Financování obce	2010	2011	2012	2013
Příjmy	78 357	54 100	45 948	77 014
Výdaje	107 118	45 974	40 325	61 653
Saldo rozpočtu	-28 761	8 126	5 623	15 361

Zdroj: [31], vlastní zpracování, 2015

Podle salda rozpočtu je patrné, že ze všech zkoumaných let obec hospodařila se schodkem pouze v prvním roce. V následujících letech byla situace pro obec pozitivní, přičemž nejlepšího výsledku dosáhla v posledním roce. Tyto ušetřené peněžní prostředky může obec využít na investice či úhradu závazků. Pro lepší přehlednost je vývoj finanční situace obce znázorněn na obr. č. 7.

Obr. č. 7: Saldo rozpočtu v letech 2010 – 2013 (v tis. Kč)

Zdroj: [31], vlastní zpracování, 2015

V tab. č. 21 je znázorněna třída financování a její jednotlivé složky. Protože obec v analyzovaném období nevyužívala žádný krátkodobý úvěr, není v tabulce uveden.

Tab. č. 21: Zdroje financování v letech 2010 - 2013 (v tis. Kč)

Financování obce	2010	2011	2012	2013
Uhrazené úvěry krátkodobé	-8 163	-645	-592	0
Změna stavu krát. prostředků	8 304	-301	-1 218	-1 470
Přijaté úvěry dlouhodobé	37 474	16	12	16
Uhrazené úvěry dlouhodobé	-8 855	-7 195	-3 825	-13 957
Operace z peněžních účtů	0	0	0	50
Celkem	28 760	-8 125	-5 623	-15 411

Zdroj: [31], vlastní zpracování, 2015

V roce 2010 obec přijala nejvyšší dlouhodobý úvěr za sledované období. Tento, ale i následující úvěry tohoto typu, obec čerpala převážně na tepelné sítě, vodovod a kanalizaci v bývalých kasárnách, vodovod a kanalizaci v části Huť, Areál zážitkové a poznávací turistiky a na potřebné zateplení obecních bytových domů.

Z tabulky můžeme vypočítat, že ve všech letech docházelo ke splácení dlouhodobých úvěrů. Splátky krátkodobých úvěrů byly určeny na úvěr, který byl obci

poskytnut na zateplení základní školy. V roce 2012 proběhla poslední splátka a obec v dalším roce již neměla povinnost splácet žádné krátkodobé úvěry.

Splátka dlouhodobých úvěrů probíhala ve všech letech a probíhá i nadále. Každý rok byla splátka dlouhodobého úvěru směřována na splacení úvěru určeného na tepelné hospodářství, fond rozvoje bydlení, opravy a zateplení bytových domů, vodovod a kanalizaci v bývalých vojenských kasárnách a tepelné sítě v tomto areálu, křížek na návsi. V roce 2010 splátka šla také na Areál zážitkové a poznávací turistiky a od roku 2011 se začal splácet úvěr na vodovod a kanalizaci v obecní části Hut'.

5.5 ZADLUŽENOST OBCE

Pro obec může nastat situace, kdy nemá dostatek finančních prostředků pro běžný chod nebo pro rozvoj obce. V takové situaci obec přistupuje k možnosti úvěrů a půjček, tedy k zadlužování. Zadluženost obce se může dále prohlubovat nejen dalšími cizími zdroji, ale také následnou neschopností obce návratné finanční prostředky řádně splácet.

Ukazatel dluhové služby

Ukazatel dluhové služby je vyjádřen podílem dluhové služby a dluhové základny. Ministerstvo financí doporučuje udržovat hodnotu tohoto ukazatele do 30 %. Pokud v obci nastane opačná situace, musí obec informovat ministerstvo o příčině překročení hranice a patřičných opatřeních na příští období, které tento nepříznivý stav eliminují. Pokud situace přetrvává dvě po sobě následující rozpočtová období, ministerstvo bude informovat poskytovatele účelových dotací a půjček. [3]

Tab. č. 22: Vývoj dluhové služby v letech 2010 - 2013 (v %)

	2010	2011	2012	2013
Ukazatel dluh. služby	28,36	23,97	20,26	24,19

Zdroj: [31], vlastní zpracování, 2015

Z uvedené tab.č. 22 je patrné, že ukazatel dluhové služby nepřekročil v analyzovaných letech rizikovou hodnotu 30 %. V roce 2010 se k této hodnotě velmi přibližoval a schopnost splacení závazků obce začínala být ohrožená. Hodnota byla takto vysoká, protože dluhová služba obce, která je tvořena splátkami a úroky, činila 22 220 tis. Kč a dluhová základna příjmů byla pro daný rok ve výši 78 357 tis. Kč. Od roku 2011

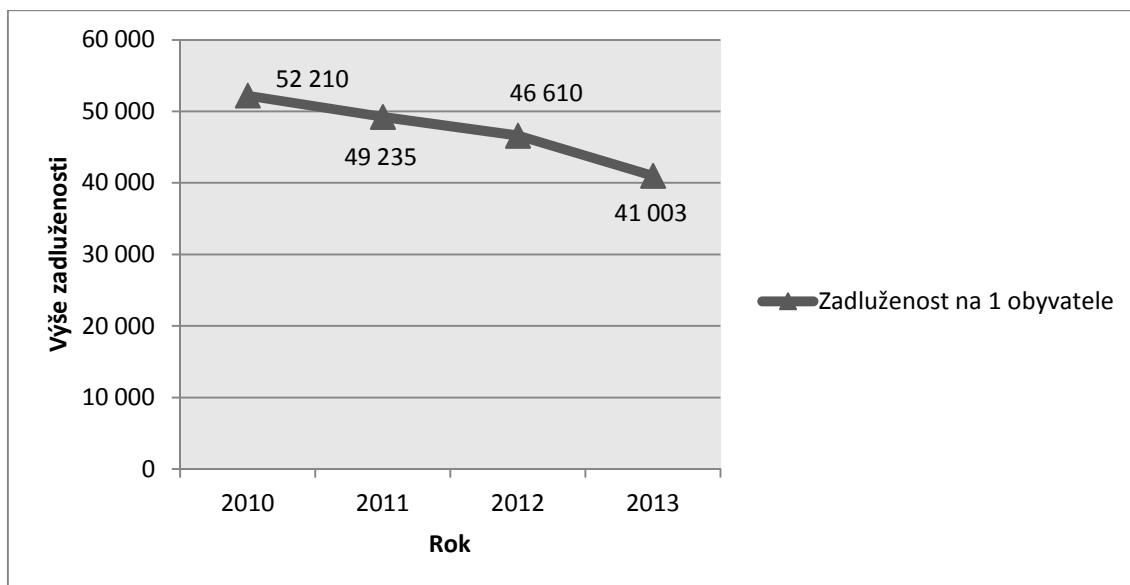
docházelo k pozitivnímu vývoji ukazatele, kdy v roce 2012 dosáhl nejnižší hodnoty z uvedených let. V obou letech došlo k poklesu dluhové služby i dluhové základny. Následující rok opět začalo docházet k nárůstu dluhového ukazatele.

Ukazatel dluhové služby se používal od roku 2004 do roku 2008, kdy ho Ministerstvo financí nahradilo soustavou informativních a monitorujících ukazatelů (dále jen SIMU). Jako výhoda pro obce plyne ušetření administrativních i finančních nákladů, jelikož ministerstvo samo vyhodnotí hospodaření příslušné obce. Ukázka SIMU obce Strašice za rok 2012 je uvedena v příloze D. [37], [38]

Ukazatel zadluženosti na 1 obyvatele

Jako alternativní ukazatel zadluženosti můžeme využít ukazatel zadluženosti na 1 obyvatele, který je dán podílem zadluženosti obce a počtu obyvatel dané obce. Tento ukazatel je vhodný ke srovnání s jinými obcemi s podobným počtem obyvatel. [39]

Obr. č. 8: Vývoj zadluženosti na 1 obyvatele v letech 2010 - 2013 (v tis. Kč)

Zdroj: [31], vlastní zpracování, 2015

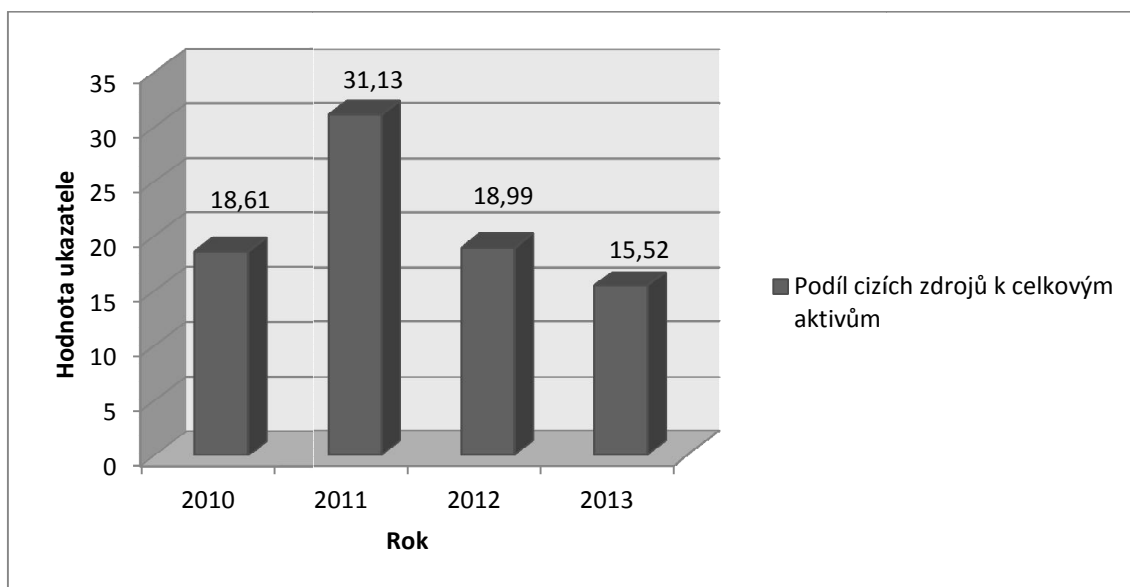
V průběhu let docházelo k poklesu celkové zadluženosti obce a k mírnému nárůstu obyvatel, který se pohyboval v intervalu od 2 436 do 2 470. Pozitivním úkazem bylo, že s rostoucím počtem obyvatel se zadluženost na jednoho obyvatele snižovala. Nejvyšší zadluženost byla v roce 2010, kdy ukazatel přesahoval 50 tis. Kč na obyvatele. To bylo způsobeno hlavně vysokým dlouhodobým úvěrem, který obec v tomto roce přijala.

Pokud porovnáme průměrné zadlužení obcí, tak obec Strašice dosahovala poměrně vysokých hodnot. V roce 2012 byla průměrná zadluženost na 1 obyvatele v zadlužených obcích ve výši 5 471 Kč. [40]

Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům

Tento ukazatel jako z mnoha dalších nalezneme v SIMU a řadí se mezi tzv. monitorující ukazatele. Jeho hodnotu získáme výpočtem podílu cizích zdrojů k celkovým aktivům. Pomocí ukazatele obec předpovídá budoucí hospodářský vývoj. Hodnota ukazatele by se dle Ministerstva financí měla pohybovat maximálně do hranice 25 %. [41]

Obr. č. 9: Vývoj podílu cizích zdrojů k celk. aktivům v letech 2010 - 2013 (v %)

Zdroj: [31], vlastní zpracování, 2015

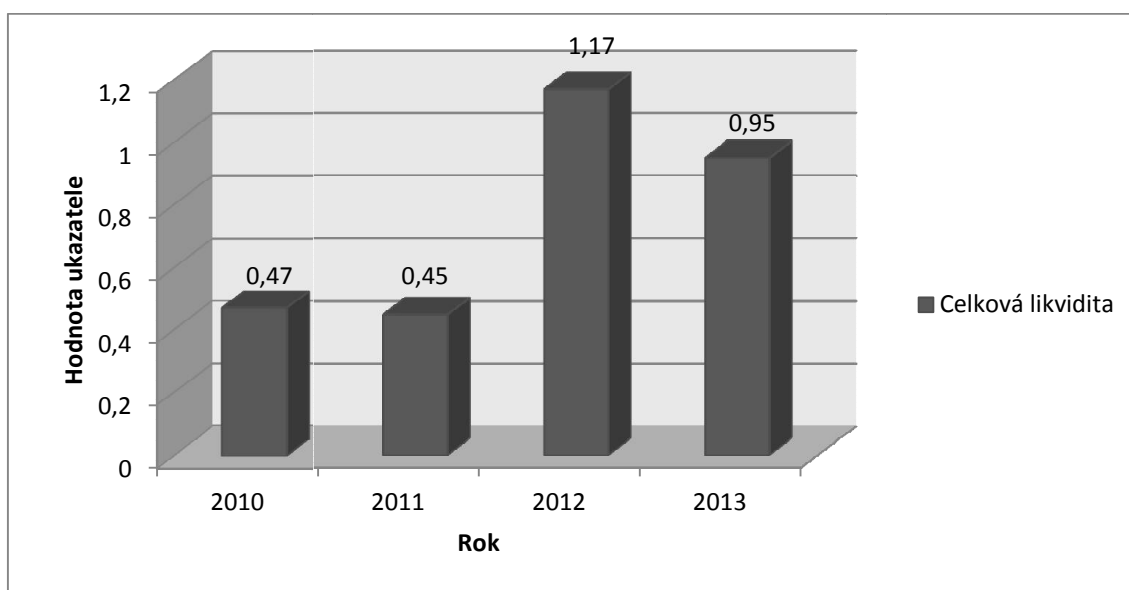
Roky 2010, 2012 a 2013 byly velmi příkladnými, neboť hodnoty ve zmíněných letech nepřesáhly rizikovou hranici 25 %. V roce 2010 a 2012 se hodnoty pohybovaly přes 18,5 %. V roce 2013 byla hodnota ze všech let nejnižší, dosahovala pouze 15,52 %. Rok 2011 byl pro obec kritický. Hodnota přesáhla kritickou hranici 25 % o 6,13 %. Nárůst této hodnoty souvisel s předfinancováním projektů, na které měla obec přislíbenou dotaci již z minulých let.

Průměrné hodnoty obdobných obcí dosahovaly nižších hodnot než obec Strašice. V roce 2010 byly nižší přibližně o 12 %, v roce 2011 o 22 % a v roce 2012 o 11 %. [42]

Celková likvidita

Stejně jako tomu bylo u předešlého ukazatele, také celková likvidita patří dle SIMU k monitorujícím ukazatelům. Celková likvidita nám udává schopnost obce krýt své krátkodobé závazky. Ukazatel je stanoven jako podíl oběžných aktiv a krátkodobých závazků. Hodnota ukazatele by měla být vyšší než 1. [43], [38]

Obr. č. 10: Vývoj celkové likvidity v letech 2010 - 2013

Zdroj: [31], vlastní zpracování, 2015

Na obr.č. 10 je graficky znázorněn vývoj celkové likvidity obce. Ve sledovaném období se likvidita dostala pod rizikovou hodnotu 1 ve většině let, přičemž poslední rok byl těsně pod touto hranicí. Nejlepší hodnota celkové likvidity byla v roce 2012, kdy přesahovala rizikovou hranici o 0,17 %. Obec tedy v tomto roce byla, oproti ostatním rokům, schopna lépe hradit své krátkodobé závazky.

V porovnání s průměry ostatních obcí s počtem obyvatel 1 001 – 5 000, obec Strašice průměrných hodnot zdaleka nedosahovala. V roce 2010 a 2011 se průměrné hodnoty pohybovaly pod hranicí 2 %. V roce 2012 došlo k nárůstu hodnoty celkové likvidity, podobně jako tomu bylo v obci Strašice. Průměrné hodnoty ukazatele však přesáhly hranici 2 %, zatímco v obci Strašice pouze hranici 1 %. [42]

6 ZHODNOCENÍ SOUČASNÉ EKONOMICKÉ SITUACE OBCE

Rozpočet, sestavený na základě informací získaných z předešlého roku, na nové rozpočtové období, vykazoval pokaždé velké nadhodnocení oproti skutečnosti. V průběhu roku, kdy docházelo postupně ke změnám příjmových položek, byla obec nucena jejich výši přehodnotit. Upravený rozpočet se poté značně přibližoval skutečně dosaženým příjmům.

Pokud porovnáme plánovaný schválený rozpočet výdajů se skutečně dosaženými výdaji, je vidět, že obec výdaje značně podhodnocovala. Ve všech letech, vyjma roku 2012, byly skutečně dosažené výdaje vyšší nežli výdaje schválené na počátku rozpočtového období.

Výše příjmů byla za sledované období ovlivněna několika legislativními změnami, např. změnou sazby u daně z přidané hodnoty či změnou podílu z celostátního hrubého výnosu daní.

Nejvýznamnějšími zdroji celkových příjmů byly daňové příjmy a přijaté transfery. Tyto příjmy měly v prvních třech letech kolísavý trend. V roce 2013 došlo k rapidnímu nárůstu zhruba o 30 000 tis. Kč. Značný vliv na tento průběh měla výše přijatých transferů, která se každoročně mění a v tomto roce tvořila nadpoloviční většinu příjmů.

Daňové příjmy vykazovaly v průběhu sledovaného období kolísavý trend. Nárůst v roce 2013 byl ovlivněn novelou zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, která změnila procentuální podíl obcí na celostátním hrubém výnosu daní. Tento úkon ovlivnil výši sdílených daní oproti rokům předešlým, kdy se jejich výše pohybovala okolo 15 000 tis. Kč, o 5 000 tis. Kč. Ze sdílených daní byla nejvýnosnější položka daně z přidané hodnoty, která dosáhla svého maxima v roce 2013. Nárůst byl způsoben nejen výše zmíněnou novelou, ale také změnou sazby příslušné daně. Dalšími významnými položkami z této oblasti byla daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a daň z příjmů právnických osob.

Dále následovaly daně svěřené, které pro obecní rozpočet byly také značným přínosem. Zejména díky prodejmům nemovitostí v bývalých kasárnách a nárůstu daně z nemovitostí. K největšímu meziročnímu výkyvu došlo mezi roky 2010 a 2011, od roku 2011 tyto daně postupně narůstaly.

Nedaňové příjmy byly ve všech letech tvořeny především příjmy plynoucími z vlastního podnikání obce. Obec se zabývala převážně pronájmem svého majetku a službami s tím souvisejícími. Po celé období tyto příjmy vykazovaly klesající tendenci.

Kapitálové příjmy dosahovaly nejvyšších hodnot v roce 2011, kdy obec získala prostředky z realizovaných odprodejů ostatních nemovitostí a příjmy z nich plynoucí byly za sledované období nejvyššími. V tomto roce, jako jediném, byl též zaznamenán nárůst příjmů z prodeje pozemků, posléze však docházelo k postupnému snižování. Výtěžek obci plynul také z prodeje nemovitostí.

V případě přijatých transferů nastal rapidní skok mezi roky 2012 a 2013, kdy obec čerpala dotace ve výši 41 000 tis. Kč oproti 9 000 tis. Kč. V roce 2010 a 2013 převažovaly investiční dotace, v ostatních letech neinvestiční. Většina přijatých transferů byla obci poskytnuta na zvelebování obce, zlepšení infrastruktury a technických a technologických vlastností nemovitostí.

Celkové výdaje měly do roku 2012 klesající charakter, v roce 2013 byla situace opačná, nicméně schválená investiční část Programu rozvoje obce se neplnila. V prvním analyzovaném roce jako jediném došlo k situaci, kdy kapitálové výdaje převyšovaly běžné výdaje. Hlavní příčinou byly velmi rozsáhlé investice. Nejvýznamnější položkou byly výdaje na služby pro obyvatelstvo.

Běžné výdaje měly obdobný průběh, jako tomu bylo u celkových výdajů. Jejich výše se v průměru pohybovala okolo 40 000 tis. Kč. Nejvyšších výdajů obec dosáhla v roce 2010, kdy obec investovala nemalé finanční prostředky do oprav bytových jednotek, základní školy a kulturního zázemí obce, ale také došlo k navýšení nákladů spojených s odvozem a zpracováním odpadů či s navýšením nájemného za nebytové prostory, které obec využívá. V roce 2013 byly výdaje jen nepatrně nižší, protože obec pokračovala v rekonstrukcích bytových i nebytových prostor.

Z pohledu kapitálových výdajů obec investovala především do pořízení dlouhodobého hmotného či nehmotného majetku. Samozřejmě neopomínala ani na blaho svých občanů. Nejvíce se tyto výdaje promítly v roce 2010 a 2013, kdy dosahovaly nejvyšších hodnot za sledované období. Po analýze příjmů a výdajů lze zjistit saldo. Obec vykazovala pouze v prvním roce schodkový rozpočet, v ostatních letech byl přebytkový.

Situace vznikla kvůli investicím obce na zvelebení a zkvalitnění obecního majetku včetně dlouhodobého užitku nejen pro občany.

Obec na financování obecních aktivit využívala nejen dotací, ale také návratných příjmů, které ovlivňují výši ekonomických ukazatelů. Ukazatel dluhové služby se v analyzovaném období pohyboval v doporučeném rozmezí. Pouze první rok byl nejbližší kritické hranici 30 %, avšak v následujících letech došlo k pozitivnímu vývoji.

Ohledně zadluženosti na 1 obyvatele si obec vedla velmi dobře. Tato zadluženost se každým rokem snižovala, přesto tyto hodnoty značně převyšovaly průměrné zadlužení.

Ukazatel podílu cizích zdrojů k celkovým aktivům se vyvíjel příznivě. Hodnoty se pohybovaly pod rizikovou hranicí 25 %, vyjma druhého sledovaného roku. Na hodnotu měly vliv finance, které obec vynaložila na projekty, ke kterým měla přislíbenou dotaci.

Ukazatel celkové likvidity jako jediný ze všech sledovaných ukazatelů neměl příliš pozitivní průběh. Ve většině let, vyjma roku 2012, hodnoty nedosahovaly doporučené hranice. Situace vypovídala o tom, že obci hrozila platební neschopnost. V roce 2011 měla na nějakou dobu zablokovan nemovitý majetek a po nějakou dobu i své účty.

6.1 NAVRŽENÁ OPATŘENÍ NA ZLEPŠENÍ FINANČNÍ SITUACE OBCE

Na základě informací a faktů, které vplynuly během zpracování všech dostupných materiálů o finančním hospodaření obce Strašice, se následující kapitola věnuje rozboru stávající situace a možnostem různých vylepšení, které by mohly vést ke stabilizaci finančního hospodaření a zlepšení prosperity obce Strašice. V kapitole jsou zmíněny pouze ty oblasti, které jsou z pohledu občanů Strašic nejvíce viditelné a nejsnáze ovlivnitelné ať už pomocí místních referend, či rozprav s členy zastupitelstva obce.

Navýšení příjmů

Obecní část příjmového rozpočtu lze navýšit příjmy ze svěřených daní pomocí obecně závazné vyhlášky. Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí umožňuje obcím zavést prostřednictvím této vyhlášky místní koeficient ve výši 2, 3, 4 nebo 5. Místní koeficient násobí daňovou povinnost poplatníka z nemovitých věcí, vyjma pozemků, které zákon uvádí v § 5 odst. 1.

Výnos z nemovitých věcí může obec znásobit také navýšením koeficientu dle počtu obyvatel. Toto navýšení je však korigováno zákonem č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, který obci povoluje navýšení maximálně o jednu kategorii. Pokud by obec chtěla koeficient snížit, zde je zákon benevolentní a dovoluje obci snížení o jednu až tři kategorie. Koeficient se využívá pouze u stavebních pozemků, obytných domů, bytů a ostatních nebytových prostor. [45]

Obec by měla více dbát na výběr poplatků ze vstupného. Každoroční příjmy jsou velmi nízké přesto, že se v obci poměrně často pořádají kulturní a sportovní akce.

Každoročně se nájemníci obecních bytů potýkají se zvyšováním nájemného. Samozřejmě je to jedna z možností, jak obec může navýšit své nedaňové příjmy. Bohužel toto řešení není příliš šťastné v souvislosti se situací, ve které se obec nachází. Se zvýšením nájemného dochází k dalšímu zadlužení již stávajících dlužníků či vznikají noví. Druhé negativum může spočívat v odrazení potencionálních nájemníků. Cenu by obec měla volit adekvátně k lokalitě, ve které se nachází a ke stavu bytového fondu. O zvyšování nájemného by se dalo hovořit tehdy, pokud by byty byly komplexně zrekonstruovány, popřípadě ke každému bytu by náleželo parkovací místo. Dle NOZ je možné zvýšit nájemné na základě rekonstrukce bytu. Je však nutné poznamenat, že po zateplení bytů v roce 2010 bylo nájemné zvýšeno z 26,- Kč/m² na 36 Kč/m² a na konci toho roku po volbách, na 40 Kč/m² s ročním nárůstem o 5 % po dobu 10 let.

Příjmy by obci mohly vzrůst na základě navýšení nájemného za Společenský dům či tělocvičny. Tělocvična je využívána každý den sportovci, kteří ročně hradí nájemné v řádu sto korun. Také pronájem víceúčelového hřiště neodpovídá vloženým finančním prostředkům v porovnání se sousedními městy. Vybrané peněžní prostředky by mohly sloužit jako základ pro údržbu hřiště.

Další navýšení příjmů by mohlo vyplynout z propracovanější propagace zařízení obce.

Snížení výdajů

Nemalé peněžní prostředky by obec mohla ušetřit při zprůhlednění výběrových řízeních ve veřejných zakázkách. Na profilu zadavatele obce Strašice se neobjevují žádné požadavky na výběrová řízení, přestože se v obci investuje a veřejné zakázky se zadávají, jak je popsáno výše. Výběr by neměl být podřízen pouze otázce nejnižší ceny,

ale také kvalitě a rychlosti. Příkladem může být oprava bytového domu č.p. 460. Zde proběhla kompletní oprava omítky a následně až zateplení a znovu nová omítky. Nebo nedávná oprava chodníku před obecním úřadem. První úpravy provedla jedna firma, následně obec najala jinou, která část již odvedené práce musela předělat. Nicméně výsledek je stále neuspokojivý. Dlažba není položena, tak jak by měla, chodník lemuje zábradlí, které je dle zákona nevyhovující.

Za zvážení by stálo uskutečnění personálního auditu obecních zaměstnanců. Kontrola by mohla odhalit nadbytečnost některých zaměstnanců a následná redukce by znamenala nemalou finanční úsporu. Příkladem může být počet obecních strážníků, jejichž stav je pro takovou obec nadbytečný, nebo efektivita činností zaměstnanců obce – údržba i administrativní činnost obecního úřadu.

Všeobecné návrhy

Obec se také nedostatečným způsobem stará o svůj hmotný majetek, který vlastní buď již několik desetiletí, či který nově vybuodovala. Příkladem může být víceúčelové hřiště s umělým povrchem či dětské hřiště na sídlišti. Z počátku mělo hřiště určeného správce, který se staral o provoz a údržbu, hřiště bylo čisté, nezničené. V současné době správce chybí, hřiště je volně dostupné bez sebemenší kontroly, ochranné sítě jsou potřhané stejně tak povrch hřiště. Ještě hůře dopadlo dětské hřiště.

Jako zásadní problém, který možná přímo nesouvisí s finančním hospodařením obce, ale ve výsledku jeho stav ovlivňuje velkou měrou, se jeví být velice špatná informovanost občanů Strašic o samotném dění v obci. Za poslední dvě volební období klesl razantně počet zasedání zastupitelstva oproti rokům předchozím. Důvodů může být několik. Nicméně fakt, že obec, či její představitelé neumožňují občanům nepřímou účast na dění v obci je alarmující. Občané nemohou správně zhodnotit práci členů, nemohou nahlédnout či jakýmkoli způsobem zasáhnout do hospodaření či obecně do dění obce, neznají plány. Zásadní informace se občané dozvídají až po jejich realizaci, není zde možnost vznést námitky, připomínky. Špatná informovanost také může výrazným způsobem ovlivnit následující volby do zastupitelstva, jelikož občané neznají práci volených členů, nemají možnost ji zhodnotit, tudíž mohou opakovaně volit zastupitele, jejichž cíle ne vždy musí vést ku prospěchu obce samotné. Tento fakt může a také velice často vede k velkým problémům, které se mohou projevit až později.

ZÁVĚR

Hlavním cílem bakalářské práce bylo zanalyzovat a zhodnotit finanční hospodaření obce Strašice, případně navrhnout opatření, která by pomohla vylepšit finanční situaci.

V teoretické části byla územní samospráva charakterizována jako celek. Následovala charakteristika obcí s jednotlivými funkcemi, které obec zastává. V neposlední řadě byly blíže definovány jednotlivé příjmy a výdaje, které mohou ovlivnit samotný rozpočet obce.

V praktické části práce byla stručně představena obec Strašice, následovala analýza hospodaření obce. Nejprve byl znázorněn vývoj jednotlivých položek rozpočtu obce, následovalo rozdělení příjmů a výdajů podle příslušných tříd rozpočtové skladby a blíže popsán jejich vývoj včetně příčin. Pro efektivnější zhodnocení celé stávající situace v obci se využilo příslušných ukazatelů, jako jsou ukazatel celkové likvidity, ukazatel dluhové služby apod. Závěrečná kapitola popisovala celkové zhodnocení finanční a ekonomické situace obce dle zjištěných údajů na základě provedené analýzy a navrhována možná opatření, která by vedla ke zlepšení stávající situace obce.

Z vypracované analýzy lze hospodaření obce Strašice hodnotit pozitivně i přesto, že ukazatele zadluženosti se ve většině případů pohybovaly velmi blízko kritické hranice.

O pozitivním hospodaření lze hovořit také na základě vývoje salda rozpočtu, s kterým obec hospodařila na počátku sledovaného období. V dalších letech saldo zdárně nabylo kladných hodnot. V posledním sledovaném roce, tedy v roce 2013, se hodnota přebytku pohybovala okolo 20 000 tis. Kč především díky přijatým dotacím.

Závěrem lze říci, že se obec velmi snaží o zlepšení životní situace obyvatel a o rozvoj obce samotné. Pokud bude využívat možnosti dotací častěji nežli úvěrů, pokusí se snížit nadbytečné výdaje, popřípadě zvýšit příjmy, hospodaření obce by i nadále mělo být velmi pozitivní.

SEZNAM TABULEK

Tab. č. 1: Příjmy a výdaje běžného rozpočtu.....	17
Tab. č. 2: Příjmy a výdaje kapitálového rozpočtu	18
Tab. č. 3: Výsledky komunálních voleb	27
Tab. č. 4: Struktura obyvatel na území Strašic	28
Tab. č. 5: Vývoj rozpočtu obce v roce 2010 (v tis. Kč).....	29
Tab. č. 6: Vývoj rozpočtu obce v roce 2011 (v tis. Kč).....	30
Tab. č. 7: Vývoj rozpočtu obce v roce 2012 (v tis. Kč).....	31
Tab. č. 8: Vývoj rozpočtu obce v roce 2013 (v tis. Kč).....	32
Tab. č. 9: Struktura příjmů v letech 2010 – 2013 (v tis. Kč)	35
Tab. č. 10: Struktura daňových příjmů v letech 2010 - 2013 (v tis. Kč)	36
Tab. č. 11: Struktura svěřených daní v letech 2010 – 2013 (v tis. Kč).....	37
Tab. č. 12: Struktura sdílených daní v letech 2010 – 2013 (v tis. Kč).....	38
Tab. č. 13: Struktura místních poplatků v letech 2010 – 2013 (v tis. Kč).....	40
Tab. č. 14: Struktura ostatních daňových příjmů v letech 2010 – 2013 (v tis. Kč)	42
Tab. č. 15: Struktura nedaňových příjmů v letech 2010 – 2013 (v tis. Kč).....	43
Tab. č. 16: Struktura kapitálových příjmů v letech 2010 – 2013 (v tis. Kč)	44
Tab. č. 17: Struktura přijatých transferů v letech 2010 – 2013 (v tis. Kč)	46
Tab. č. 18: Struktura výdajů v letech 2010 – 2013 (v tis. Kč).....	49
Tab. č. 19: Struktura hlavních výdajových oblastí v letech 2010 – 2013 (v tis. Kč).....	51
Tab. č. 20: Financování obce v letech 2010 - 2013 (v tis. Kč).....	52
Tab. č. 21: Zdroje financování v letech 2010 - 2013 (v tis. Kč).....	53
Tab. č. 22: Vývoj dluhové služby v letech 2010 - 2013 (v %).....	54

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. č. 1: Fáze rozpočtového procesu.....	16
Obr. č. 2: Mapa obce Strašice	23
Obr. č. 3: Znak obce Strašice.....	24
Obr. č. 4: Vývoj počtu obyvatel od roku 1869	28
Obr. č. 5: Podíl jednotlivých druhů příjmů na celkových příjmech obce (v %).....	36
Obr. č. 6: Podíl jednotl. typů dotací na celkových dotacích v letech 2010 – 2013.....	48
Obr. č. 7: Saldo rozpočtu v letech 2010 – 2013 (v tis. Kč).....	53
Obr. č. 8: Vývoj zadluženosti na 1 obyvatele v letech 2010 - 2013 (v tis. Kč).....	55
Obr. č. 9: Vývoj podílu cizích zdrojů k celk. aktivům v letech 2010 - 2013 (v %).....	56
Obr. č. 10: Vývoj celkové likvidity v letech 2010 - 2013	57

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ČEZ – České energetické závody

ČMZRB – Českomoravská záruční a rozvojová banka

ČOV – Čistírna odpadních vod

ČR – Česká republika

DHM – Dlouhodobý hmotný majetek

DPFO – Daň z příjmů fyzických osob

DPH – Daň z přidané hodnoty

DPPO – Daň z příjmů právnických osob

EU – Evropská unie

JZD – Jednotné zemědělské družstvo

KSČ – Komunistická strana Československa

KÚPK – Krajský úřad Plzeňského kraje

NOZ – Nový občanský zákoník

ROP – Regionální operační program

SFRB – Státní fond rozvoje bydlení

SFŽP – Státní fond životního prostředí

SIMU – Soustava informativních a monitorujících ukazatelů

SVČ – Samostatně výdělečná činnost

ZUR – Záměry územního rozvoje

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] PEKOVÁ, Jitka; PILNÝ, Jaroslav; JETMAR, Marek. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-351-5
- [2] KRAFTOVÁ, Ivana. Finanční analýza municipální firmy. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2002, xii, 206 s. ISBN 80-717-9778-2
- [3] PROVAZNÍKOVÁ, Romana; SEDLÁČKOVÁ, Olga. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2789-9
- [4] PEKOVÁ, Jitka. Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-614-1
- [5] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění
- [6] Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v platném znění
- [7] TETŘEVOVÁ, Liběna. Veřejný a podnikatelský sektor. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2009, 190 s. ISBN 978-80-86946-90-0
- [8] OTRUSINOVÁ, Milana; KUBÍČKOVÁ, Dana. Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek. Po novele zákona o účetnictví. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-342-4
- [9] Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), v platném znění
- [10] Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, v platném znění
- [11] Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění
- [12] Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), v platném znění

- [13] Zákon České národní rady č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, v platném znění
- [14] Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, v platném znění
- [15] Rozpočtové určení daní obcím: Deník veřejné správy [online]. 2004 [cit. 16.12.2014]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6109057>
- [16] Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), v platném znění
- [17] Dotace: Bez korupce [online]. 2014 [cit. 18.12.2014]. Dostupné z: <http://www.bezkorupce.cz/nase-temata/dotace/>
- [18] Vyhláška Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě v platném znění
- [19] Drahokoupilová, Zdeňka; Vajnar, Milan; Benčík, Michal. Strašice v obrazech a textech 1349 – 2002. [CD-ROM] Strašice, 2002 [cit. 30.10.2014].
- [20] Strašice: Google mapy [online]. 2014 [cit. 30.10.2014]. Dostupné z: <https://www.google.cz/maps/place/Stra%C5%A1ice/@49.7340971,13.753406,14z/data=!3m1!4b1!4m2!3m1!1s0x470b02ff9dcb370f:0x400af0f6615ecc0>
- [21] Strašice znak: Brding.cz [online]. 2011 [cit. 30.10.2014]. Dostupné z: http://www.brding.cz/?attachment_id=1638
- [22] Lipovsko a okolí: Brding.cz [online]. 2013 [cit. 30.10.2014]. Dostupné z: <http://www.brding.cz/pesky/lipovsko-a-okoli/>
- [23] POUSTKA, Roman. O starých řemeslech [online]. 2010 [cit. 8.10.2014]. Dostupné z: <http://www.brdy.org/content/view/223/30/>
- [24] Památky a historie obce Strašice: Domov pod Brdy [online]. 2013 [cit. 9.10.2014]. Dostupné z: <http://www.domov-pod-brdy.cz/zajimavosti-v-okoli/pamatky-obce-strasice>
- [25] Zápis o výsledku voleb do zastupitelstva obce: Volby.cz [online]. 2014 [cit. 30.10.2014]. Dostupné z: www.volby.cz/pls/kv2014/kv111112?xjazyk=CZ&xid=1&xobec=560162

- [26] Volby do zastupitelstev obcí 10.10. - 11.10.2014: Volby.cz [online]. 2014 [cit. 30.10.2014]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/kv2014/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=3206&xobec=560162&xstat=0&xvyber=0>
- [27] Organizační schéma: Obec Strašice [online]. 2014 [cit. 8.10.2014]. Dostupné z: <http://www.strasice.rokycansko.cz/index.php/obecni-uad/organizani-schema>
- [28] Počet obyvatel a domů podle výsledků sčítání od roku 1869: Český statistický úřad [online]. 2010 [cit. 30.10.2014]. Dostupné z: http://www.czso.cz/sldb/sldb10.nsf/obydomy_ok?openform&:CZ010
- [29] Databáze demografických údajů za obce ČR: Český statistický úřad [online]. 2014 [cit. 8.10.2014]. Dostupné z: http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm
- [30] Orgány obce: Obec Strašice [online]. 2014 [cit. 30.10.2014]. Dostupné z: <http://www.strasice.rokycansko.cz/index.php/organy-obce>
- [31] Závěrečné účty obce Strašice za roky 2010 - 2013
- [32] Daňové změny 2014 a 2013: Aktuálně.cz [online]. 2013 [cit. 17.2.2015]. Dostupné z: <http://www.aktualne.cz/wiki/finance/danove-zmeny-2013/r~i:wiki:3602/>
- [33] Rozpočtové určení daní rok po změně: Deník veřejné správy [online]. 2014 [cit. 17.2.2015]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6649113>
- [34] Vláda schválila návrh novely zákona o rozpočtovém určení daní: Deník veřejné správy [online]. 2012 [cit. 17.2.2015]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6547204>
- [35] Zrušení místního poplatku za provozovaný výherní hrací přístroj, koncový interaktivní videoloterní terminál a herní místo lokálního herního systému: Plzeňský kraj [online]. 2012 [cit. 20.2.2015]. Dostupné z: <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/zruseni-mistniho-poplatku-za-provozovany-vyherni-hraci-pristroj-koncovy-interaktivni>
- [36] Vyhláška Ministerstva financí č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších zákonů

- [37] Usnesení vlády ČR č. 1395/2008: Ministerstvo financí České republiky [online]. 2008 [cit. 17.2.2015]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2008/usneseni-vlady-cr-c-13952008-9338>
- [38] Monitoring hospodaření obcí: Ministerstvo financí České republiky [online]. 2008 [cit. 17.2.2015]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/regulace/hospodareni-kraju-a-obci/monitoring-hospodareni-obci>
- [39] Ukazatele dluhu obce: Analyzuj a proved' [online]. 2011 [cit. 17.2.2015]. Dostupné z: http://www.analyzujaproved.cz/ApRSS.aspx?rid=831&app=Main&grp=Content&mod=ContentPortal&sta=ArticleDetail&pst=ArticleDetail&p1=OID_INT_3009&p2=CultureOID_INT_1&acode=1db76c5bc719267dd957704122fcb184
- [40] Je dluh obcí rizikem?: Deník veřejné správy [online]. 2013 [cit. 17.2.2015]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6620876>
- [41] Ukazatele ostatní: Analyzuj a proved' [online]. 2011 [cit. 17.2.2015]. Dostupné z: http://www.analyzujaproved.cz/ApRSS.aspx?rid=831&app=Main&grp=Content&mod=ContentPortal&sta=ArticleDetail&pst=ArticleDetail&p1=OID_INT_3011&p2=CultureOID_INT_1&acode=d3e7341eac5438c55c894ee8855f2690
- [42] BLAŽKOVÁ, Petra. Analýza zadluženosti obcí v Královéhradeckém kraji [online]. 2014 [cit. 20.2.2015]. Dostupné z: http://dspace.upce.cz/bitstream/10195/56394/3/BlazkovaP_AnalyzaZadluzenosti_PKS_2014.pdf
- [43] Ministerstvo financí zveřejnilo, jak hospodaří obce: Novinky.cz [online]. 2012 [cit. 20.2.2015]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/ekonomika/259152-ministerstvo-financi-zverejnilo-jak-hospodari-obce.html>
- [44] Soustava informativních a monitorujících ukazatelů hospodaření obce: Ministerstvo financí České republiky [online]. 2012 [cit. 9.3.2015]. Dostupné z: <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufismon/readDotaz.pl?obdobi=20121200&ico=259098>
- [45] Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí

SEZNAM PŘÍLOH

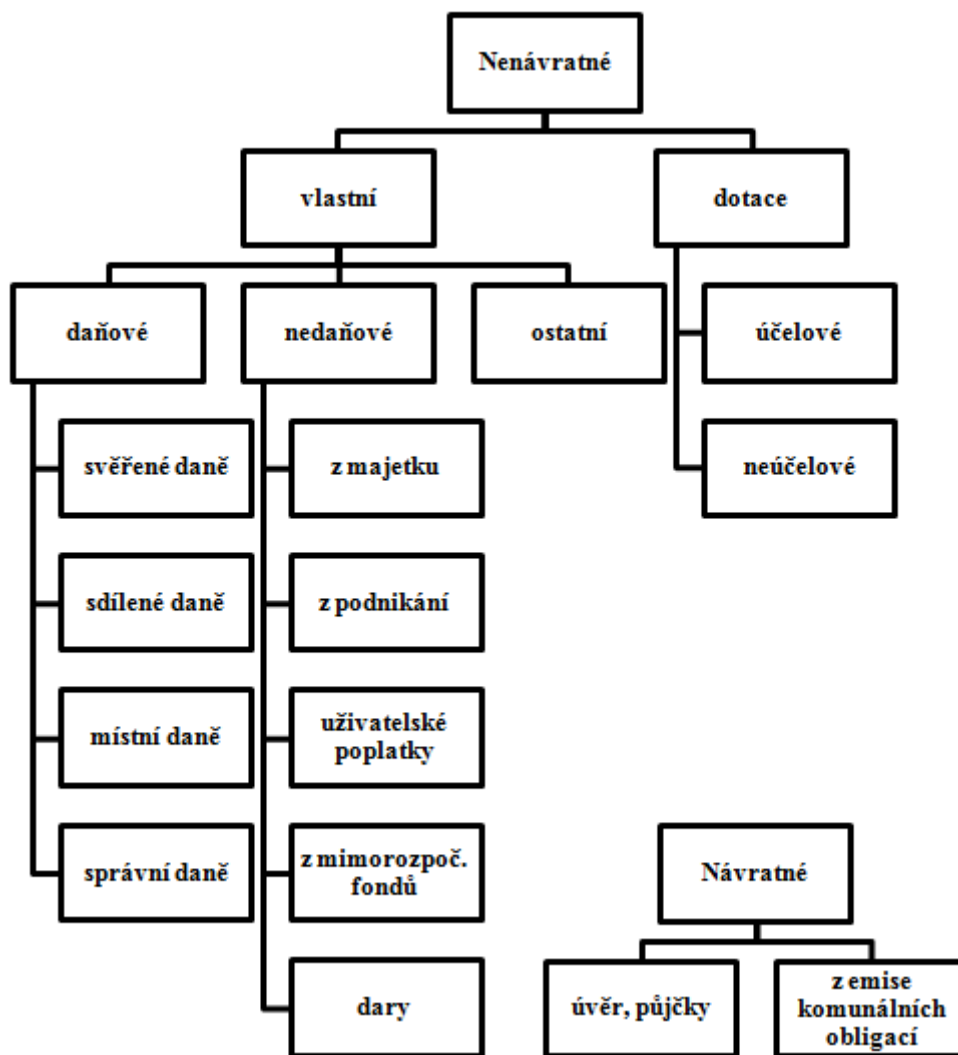
Příloha A: Příjmy veřejného rozpočtu

Příloha B: Rozložení orgánů obce

Příloha C: Organizační struktura obce Strašice

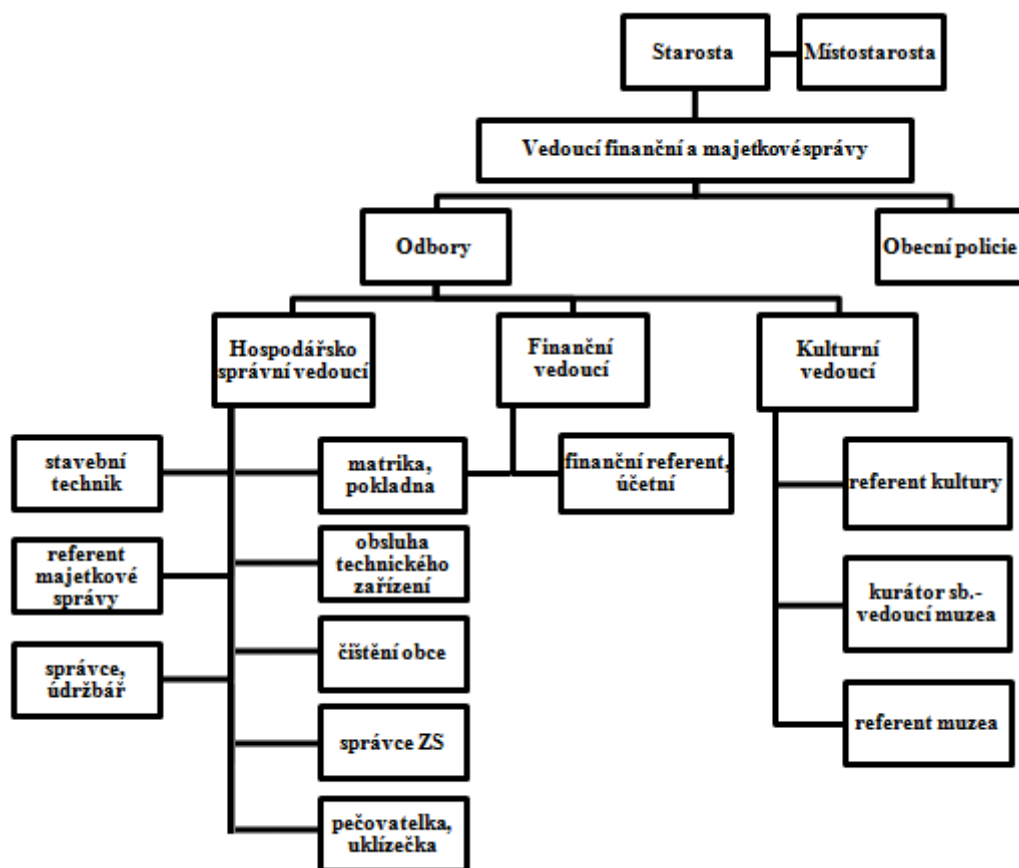
Příloha D: SIMU obce Strašice za rok 2012

Příloha A: Příjmy veřejného rozpočtu

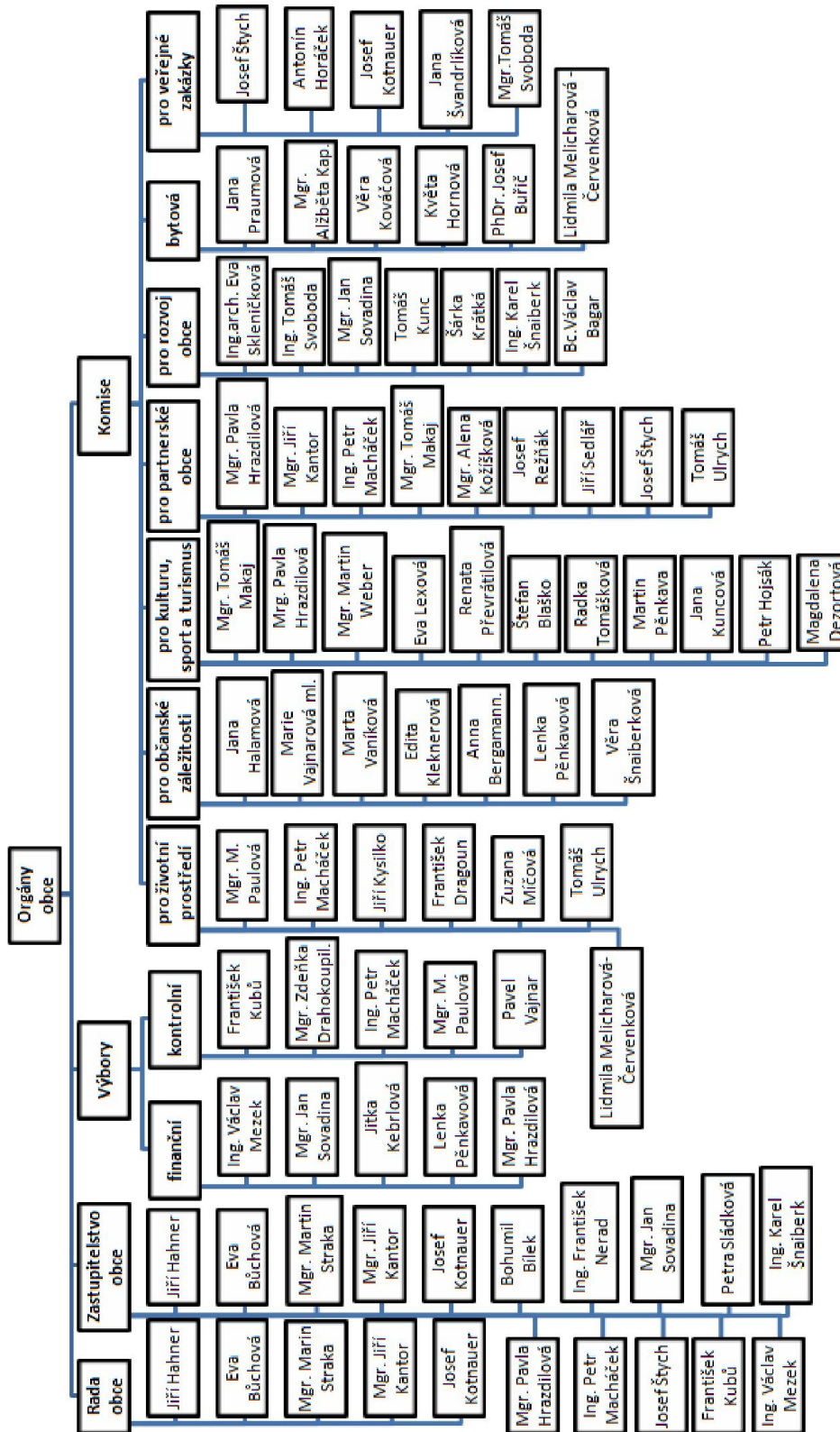
Zdroj: [4], vlastní zpracování, 2015

Příloha B: Rozložení orgánů obce

Zdroj: [27], vlastní zpracování, 2015

Příloha C: Organizační struktura obce Strašice

Zdroj: [30], vlastní zpracování, 2015

Příloha D: SIMU obce Strašice za rok 2012

Číslo ukazatele	Název ukazatele	Hodnota (v tis. Kč)
1	Počet obyvatel obce	2 470,00
2	Příjem celkem	45 947,98
3	Úroky	4 892,53
4	Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostř.	4 417,43
5	Dluhová služba celkem	9 309,26
6	Ukazatel dluhové služby (v %)	20,26
7	Aktiva celkem	842 247,58
8	Cizí zdroje	159 947,00
9	Stav na bankovních účtech celkem	6 912,09
10	Úvěry a komunální dluhopisy	115 127,84
11	Přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy	0,00
12	Zadluženost celkem	115 127,84
13	Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %)	18,99
14	Podíl zadluženosti na cizích zdrojích (v %)	71,98
15	8-leté saldo	-109 603,41
16	Oběžná aktiva	51 941,99
17	Krátkodobé závazky	44 321,42
18	Celková likvidita	1,17

Zdroj: [44], vlastní zpracování, 2015

Abstrakt

PECHOVÁ, Michaela. *Finanční hospodaření konkrétního města - Strašice*. Bakalářská práce. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 71 s., 2015

Klíčová slova: finanční hospodaření, obec, příjmy, územní samospráva, výdaje

Bakalářská práce se zabývá finančním hospodařením obce Strašice v letech 2010 až 2013. Jejím cílem je analýza finanční a ekonomické situace obce a na základě zjištěných skutečností navrhnout možná opatření na zlepšení a stabilizaci finanční a ekonomické situace.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části je definována územní samospráva, tedy obec, s jejími základními funkcemi. Následuje charakteristika hospodaření obce, definice rozpočtu a nejvýznamnějších příjmů a výdajů.

Praktická část začíná stručným představením obce Strašice. Následuje detailní analýza hospodaření obce doplněná způsoby financování a ukazateli zadluženosti obce.

Poslední kapitolou je zhodnocení finančního hospodaření obce společně s doporučeními, která by mohla přispět ke zlepšení hospodářské situace.

Abstract

PECHOVÁ, Michaela. *Financial management of the specific town - Strašice*. Bachelor thesis. Pilsen: Faculty of Economics, University of West Bohemia in Pilsen, 71 p., 2015

Key words: financial management, municipality, incomes, local government, expenses

The bachelor thesis is focused on the financial management of the town Strašice between years 2009 and 2013. The main purpose is to analyse the financial and economic situation of the town and on the base of these detected facts propose the possible measures to improving of financial and economic situation.

The thesis is divided into theoretical and practical part. In the theoretical part there is described local government, so the municipality with its base functionality. Further, there are characterized financial management of the town, budget and the most important incomes and expenses.

The practical part begins with brief introduction of the town Strašice. It is followed by an analysis of financial management of the town. The analysis is focuses on the financing and indebtedness as well.

At the end of the bachelor thesis there is the evaluation of the financial management of the town followed by improvements, which could lead to better economic situation.